

**Turkish
Journal of
Shiite
Studies**

Şiilik Araştırmaları

ISSN: 2687-1882

**Cilt / Volume: 1
Sayı / Issue: 2
Aralık / December 2019**

***Dabiq* Dergisi Bağlamında IŞİD'in Şiilik Algısı**
The Shia Perception of ISIS in the Context of Dabiq Magazine

Hanifi Şahin

*Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, İslam Mezhepleri Tarihi Anabilim Dalı
Assoc. Prof. Dr., Atatürk University, Theology Faculty, The Department of History of
Islamic Sects*

Erzurum / Turkey

hanifisahin@atauni.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0002-0500-7952>

Makale Bilgisi/Article Information

Makale Türü/Article Type: Araştırma Makalesi / Research Article

Geliş Tarihi / Received: 30.11.2019

Kabul Tarihi / Accepted: 20.12.2019

Yayın Tarihi / Published: 31.12.2019

Cilt / Volume: 1 Sayı / Issue: 2 Sayfa / Pages: 183-214

Atıf/Cite as: Şahin, Hanifi. “*Dabiq* Dergisi Bağlamında IŞİD'in Şiilik Algısı”,
Turkish Journal of Shiite Studies 1/2 (Aralık 2019): 183-214.

İntihal: Bu makale, *iThenticate* yazılımınca taranmıştır. İntihal tespit edilmemiştir.

Plagiarism: This article has been scanned by *iThenticate*. No plagiarism detected.

Web: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/siader> **mailto:** turkishshiitestudies@gmail.com

Dabiq Dergisi Bağlamında İŞİD'in Şiilik Algısı**Öz**

İŞİD, el-Kaide'nin ana rahminde vücut bulmuş, sonradan Suriye'yi de içine alacak şekilde genişlemiş Irak merkezli radikal İslamcı bir gruptur. İŞİD, silahlı İslami hareketlerin tamamını değiştiren bir örnek olarak görülebilir. Örgüt şöhretini, hilafetin kurulmasını dillendirmesine değil, bu ütopyaı 29 Haziran 2014'te ilk defa gerçekleştirmesine borçludur. İŞİD, küreselleşmenin getirdiği imkânlardan üst düzeyde istifade eden bir yapıdır. Bu bağlamda iletişim araçlarını etkili bir şekilde kullanmakta, eylemlerini dünyaya yazılı veya görsel medya üzerinden servis etmektedir. İŞİD, din anlayışını temel alarak kendisi gibi düşünmeyen İslami grup ve mezhep mensuplarını rahatlıkla öldürmektedir. İŞİD'in saldırılarına en çok hedef olan kitle Şiilerdir. Teolojik olarak ayrı konumlandırılan Şiilerin, Irak işgalinde Amerikalılara rehberlik ettiği düşüncesi, akabinde Suriye'de Hizbullah'ın İran'ın mezhebi politikaları doğrultusunda bölgede bulunması İŞİD'in Şiilere yönelik öfkesini arttıran unsurlardır. Makalede İŞİD'in İngilizce yayınladığı *Dabiq* adlı derginin 13. sayısında yer alan iki makaleden hareketle Şiî algısı ve bu algının kaynakları tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışmada nitel içerik analizi kullanılmıştır. Öne çıkan ana temalar belirlenmiş, içerikler bu başlıklar altında bağlamından koparılmadan değerlendirilmiştir. Gerçekleştirilen analizde, İŞİD'in tüm söylemlerinin merkezinde Şiilerin, düşünce tarihinde olumsuz anlam içeriğine sahip "Râfizî" kavramıyla özdeşleştirilerek, tamamen ortadan kaldırılmaları gereken öncelikli hedef olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İslam Mezhepleri Tarihi, Cihad, Dabiq, İbn Teymiyye, İŞİD, Şîa, Zerkâvî, Zevâhirî.

Abstract

The Islamic State of Iraq and al-Sham (ISIS) is an Iraq-centred radical Islamic group which was mainly shaped in the body of the terrorist group, Al-Qaeda and then extended to a large region involving Syria. ISIS may be regarded as a sample changing the all armed Islamic movements. The group became famous not for being the first to announce caliphate but for making it real on the June 28, 2014. ISIS is a high-level organisation making the most of the opportunities presented by globalization. In this respect, it uses mass media efficiently and announces its actions as printed and visual to all around the world. As a result of its religious perspective, ISIS easily kills the members of other Islamic groups and sectarians which become contrary to its views. The ISIS attacks mostly targeted Shiites. The view that Shiites, located in a different position theologically, guided to Americans in the invasion of Iraq and then their existence and movements in Syria in accordance with Hezbollah's sectarian politics of Iran may be regarded as the main reasons of ISIS's anger to the Shiites. In this article, it has been tried to determine the Shiites' perception and its source in terms of the two articles of the journal, *Dabiq* published in English by ISIS. The qualitative content analysis was used in this study. The main themes were determined and they were evaluated in terms of those themes without separating them from their context. In the analysis, it has been concluded that ISIS regards Shiites together with Rafidis who take place negatively in the history of thought, and therefore they must be destroyed.

Key Words: History of Islamic Sects, Jihād, Dabiq, Ibn Taymiyyah, ISIS, Shia, Zarqâwî, Dhawâhirî.

Giriş

Orta Doğu'da İslami, dini yönelişleri ve dayanak noktaları birbirinden farklı onlarca hareket ortaya çıkmış, her biri Kur'an ve Sünnet'i açıklamada kendine özgü bir yol tutmuştur. Onların bazıları varlığını korumaktayken önemli bir kısmı tarihteki yerlerini almışlardır. Bu hareketler yatay ve dikey olarak yayılmayı, genişlemeyi, destekçilerinin sayısını artırmayı hedeflemişlerdir. Bunu yaparken otorite olarak kabul edilen insan ve metinlerden istifadeyle oluşturulmuş paradigmalarını, müntesiplerine ya da yeni katılımcılarına benimsetmek için uygun menhec/yöntem arayışı içerisinde olmuşlardır.

Radikal dini gruplar sadece şiddet üreten vahşi birer yapılar olarak sunulsalar da onların faaliyetlerini besleyen, karanlık da olsa, iyi işleyen siyasi ve askeri stratejileri olduğu açıktır. Bu nedenle onların oluşturduğu korku imparatorluklarından sıyrılarak kullandıkları stratejileri, dini ve fikri dayanakları iyice anlayıp analiz edilmediği sürece bu tür yapılarla ilgili değerlendirmeler hep eksik kalacaktır. Tanımadığımız sürece tanımlayamayız; tanımlayamadığımız sürece de gerekli teşhisi öngöremeyiz. Aksine radikal grupların servis ettiği görüntüler eşliğinde muhayyelimizde oluşan algı nedeniyle karanlıkla mücadeleye devam edilecektir.

Başta IŞİD olmak üzere cihadist akımların fikri yapısının neliği ile ilgili olarak araştırma yapmak önemlidir. Bu hareketlerin fikri temellerinin kendilerince muteber kabul edilen bazı yazarlar üzerinden okumak, ya da kendi referans kaynaklarından hareketle anlamaya çalışmak mümkün olabilir mi? Bu yöntemin çeşitli açmazları olduğu doğrudur. Öncelikle bu tür yapıların olduğu yerlerde güvenlik sorunu; farklı boyutları olan sosyolojik sorunlar, teyit edilmiş bilgi azlığı, bilgi kirliliği; birçoğu yasaklı internet siteleri aracılığı ile yayılan maksatlı bilgi ve görüntüler; ilgili bilgi ve görüntüleri teyit etmede güçlük gibi çok sayıda probleme işaret edilebilir. Tüm bu muhtemel sıkıntılara rağmen burada IŞİD ile ilgili genel bir okuma ve anlama değil, IŞİD'in Şiilere yönelik bakışı ve algısını daha nesnel bir zeminde incelemeyi planlıyoruz. Bunun için de IŞİD'in dünyaya açılan kapısı ve propaganda savaşının en önemli enstrümanlarından biri olan *Dabiq* dergisinin 13. sayısından istifade edilecektir. Örgüt, kurumsallaşma sürecinde kendini tanılamak üzere birden çok isim kullanmıştır. Makalede bu yapı genel kabule mazhar olan "IŞİD" kavramı ile karşılanacaktır. Konu bir yönüyle radikal İslamcı hareketleri, diğer yönüyle günümüzün en etkili mezhebi olan Şiilikle ilgilidir. Makalede her iki konu *Dabiq*'ta yer aldığı şekliyle ele alınmıştır, ayrıca literatürden hareketle bu iki yapıya dair bilgilendirme yapılmamıştır.

1. IŞİD'in Tarihi ve Diğer İslamcı Örgütlerle İlişkisi

IŞİD'in köklerini 1999'da Ürdün'de Ebu Musab ez-Zerkâvî tarafından kurulan *Cemaatu't-Tevhid ve'l-Cihad*'a kadar götürmek mümkündür. Zerkâvî, Afganistan'da Usame bin Ladin ile anlaşıp örgütünü el-Kaide ile bütünleştirdikten sonra kadrosuyla birlikte el-Kaide adına 2003'teki ABD işgaline karşı direnişi örgütlemek için Irak'a gitmiştir. İşte bu süreç, küresel

cihat fikrinin¹ en önemli ürünü olarak tarih sahnesine çıkan İŞİD'in teşkilatlanmasının başlangıcı olarak kabul edilmektedir.

Zerkâvî'nin Usame bin Ladin ile anlaşması sonucu el-Kaide'ye katılmasıyla örgütün yeni adı *Tanzimu'l-Kaide fi Bilâdi'r-Râfideyn* (İki Nehir Arasındaki el-Kaide) şeklinde değişmiştir. Ancak zamanla *Irak-Mezopotamya El-Kaidesi* olarak 2006 yılına kadar kullanılmıştır. *Irak El Kaidesi* (IEK) olarak adlandırılan örgüt bu dönemde önemli bir güç elde etmiş, buna dayanarak ABD ve işgal güçlerine karşı büyük saldırılar gerçekleştirmiştir. Söz konusu dönemde kullandığı profesyonel yöntemleri ile IEK, ülkedeki en büyük silahlı yapı halini almıştır. Zerkâvî'nin 7 Haziran 2006'da ABD'nin hava saldırıları sonucunda öldürülmesiyle liderliğe Ebu Ömer el-Bağdadi getirilmiştir. Bu dönemde toplanan şura sonucu çeşitli Sünnî örgütlerin aynı çatı altında birleştirilmesi amaçlanmış, örgüt *Irak İslam Devleti* adını almıştır. 2010'da hava saldırılarında öldürülen örgüt lideri Ömer el-Bağdâdî'nin yerine getirilen Ebubekir el-Bağdâdî ile örgüt kısa sürede toparlanmıştır. 2011'de ABD'nin Irak'tan çekilmesiyle rahatlayan örgüt, keskin bir şekilde hedefine Batı'yı koymuş olan el-Kaide'den ayrılmıştır. el-Bağdâdî'nin bu dönemde Suriye'ye geçmesiyle örgütün adı *Irak ve Şam İslam Devleti* olarak değiştirilmiştir. Bu adlandırma ile örgüt bir coğrafi alanı nitelemiş ve devlet olma amacına da işaret etmiştir.² Ebubekir el-Bağdâdî'nin 29 Ekim 2019'da ABD operasyonu ile öldürülmesi sonrasında yerine 31 Ekim 2019 tarihinde Ebu İbrahim el-Hâşimî el-Kureyşî'nin yeni halife olarak geçtiği açıklanmıştır.³

İŞİD, özellikle Şiilere, kendisiyle birlikte hareket etmeyen diğer Sünnî direniş örgütlerine ve aşiretlere karşı şiddet kullanmış, onların cami ve türbelerine saldırılar düzenlemiştir. el-Kâide lideri Zevâhirî bu tavrın doğru bir strateji olmadığını ileri sürerek onları eleştirmiştir. Zevâhirî de diğerleri gibi, Şiilerin tarihten bugüne Haçlıların işbirlikçisi ve sapkın bir akidenin temsilcisi olduklarını kabul etmekle beraber, Irak'ta çoğunluğu oluşturan Şiilere karşı yürütülecek bir mücadelenin asıl düşman olan Amerika'yı rahatlatacağı kanaatindeydi. Zevâhirî'yi kaygılandıran diğer bir konu ise Zerkâvî grubunun medyaya açık şekilde tutsak ve rehineleri boğazlayarak infaz etmeleridir. Bu tür eylemler kamuoyuna olumsuz bir imajla yansıdığından, Zevâhirî bu hareketlerden mümkün olduğunca uzak durulmasını istemiştir.⁴

İŞİD kendisi gibi düşünmeyen diğer İslamcı örgütleri ciddi anlamda zarara uğratmıştır. İŞİD, koyu Vehhabi/Selefi ideolojisinin de kendisine sağladığı meşruiyet çerçevesinde sert ve acımasız bir yayılma stratejisi izlemiştir. Hem Irak'ta hem de Suriye'de el-Kaideciler de dâhil olmak üzere rakip İslamcı kuvvetlerin önemli isimleri kaçırılmış veya katledilmiştir. Onlar ele geçirdikleri yerlerde, özellikle Nusayrîlere ve Kürtlere, katliam derecesine varan muamelelerde bulunmuşlardır.⁵ İŞİD'in kentlerde hücre yapılanması şeklinde faaliyet gösteren militanları vasıtasıyla sivillere yönelik gerçekleştirdiği eylemlerin amacı, mezhebi çatışmayı canlı tutmak ve örgütün

¹ Mehmet Ali Büyükkara, *Çağdaş İslami Akımlar* (İstanbul: Klasik, 2015), 73.

² Emir Türkoğlu, "Küresel Bir Terör Örgütü Olarak İŞİD'in Dijital Dergi Kullanımı: Konstantiniyye Üzerine Bir İnceleme", *Erciyes İletişim Dergisi* 5/1 (2017), 166.

³ <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-50267190>. Erişim: 29/11/2019

⁴ Büyükkara, *Çağdaş İslami Akımlar*, 74.

⁵ Büyükkara, *Çağdaş İslami Akımlar*, 75.

“Sünnîlerin tek ve gerçek koruyucusu olduğu” izlenimini vermektedir.⁶ Diğer eylem türü ise daha askerî hedeflere yöneliktir. Örneğin önce üst düzey komutanlar ve sivil makamlardaki yetkililer düzenlenen bireysel suikastlarla öldürülmekte, bu şekilde korku salınmakta, karşı tarafın komuta gücü zayıflatılmaktadır. Daha sonra alt düzeyde devriye ve kontrol noktalarına bombalı araç ve intihar saldırıları düzenlenmekte ve nihai olarak baskın tarzında birden fazla istikamette koordine edilmiş yaya ve motorlu saldırılarla hedef ele geçirilmektedir.⁷

Diğer İslami gruplarla ile IŞİD arasında sorun teşkil eden bir konu da IŞİD’in 29 Haziran 2014’te ismini *İslam Devleti* olarak değiştirmesidir. Bu adımın tüm dünya Müslümanlarına yönelik çeşitli sonuçları olacaktır. Nitekim İslam Devleti (İD) lideri el-Bağdâdî, 2014 Ramazan’ın ilk Cuma’sında Musul Ulu Camii’nde “müslümanların halifesi” sıfatıyla hutbe okumuş, tüm İslami cemaat, grup, cihat teşkilatı ve hayır kuruluşlarının derhal hilafete biatlarını sunmalarını istemiştir.⁸ Bu talebe verecekleri cevap onların IŞİD karşısındaki konumlarını netleştirecektir. Biat teklifini kabul etmeyenler *mürted* olarak görülecek ve mürtedlere dair İslam hukukunun ilgili hükümleri uygulanacaktır. Çünkü IŞİD şiddetle savunduğu İslam anlayışına uymayanlara doğrudan mürted damgası vurmaktadır.

İslam hilafeti kurarak tüm Müslümanları tek bayrak altında toplama iddiasında olan örgütün temel hedefleri arasında, tartışmaya mahal veremeyecek bir şekilde, şeriat kanunlarının geçerli olduğu resmi bir devlet kurma düşüncesi de vardır. Bu yönde gerçekleştirilen faaliyetlerin ilkini Şii ve Sünnî çatışmasının tetiklenmesi oluşturmaktadır. Şiileri katlederek tetiklenen çatışma ortamında, mezhep kökenli sürtüşmelerden faydalanılarak Sünnî Müslümanların örgüte katılımını sağlamak amaçlanmaktadır. Nitekim Selefî anlayışta Şia doğrudan muhatap alınmakta, yazılan eserlere kadar birçok yerde Şii anlayış eleştirilmektedir.⁹ Uzun vadeli bir hedef olarak Sünnî devletlerde ilerleme sağlanması ile Ürdün ve Suudi Arabistan gibi ülkelerin ele geçirilmesini benimseyen örgütün bu yönde faaliyetlerde bulunduğu anlaşılmaktadır. Nitekim örgütün sloganı da “Bâkiyyetün ve Tetemedded” (Baki ve Genişleyen) sürekli yayılcı bir politika güdüldüğünü ortaya koymaktadır.¹⁰

IŞİD hilafetin ilanı ile birlikte bir yandan dini açıdan Müslümanların zihin dünyasında var olan hilafet tasavvurunu kullanmak, diğer yandan Müslümanlar nezdinde meşruiyet oluşturma gibi, her ikisi de son derece pragmatik gayelere matuf, hamleler yaptı. Amaç, İslam toplumlarında önemli bir unsur olan hilafetin kullanılmasıyla Müslümanlar üzerinde otorite sağlamak, hilafeti tanımayanları da mürted ilan ederek öngördükleri “İslam Devleti”nin dışında bırakmaktır. Bu teklifi kabul etmeyenler, dini açıdan yakın-uzak şeklinde bir ayrımı gözetmeksizin, düşman olarak ilan edilmiştir. Bu nokta aynı zamanda IŞİD’in hedefine Batı’yı koyan el-Kaide’den tam anlamıyla farklılaşmasını da getirecektir. Artık IŞİD, meselelere özellikle cihad konusuna, kendisi gibi

⁶ Sabri Yılmaz, “Bir Akıl Tutulması Modeli: Ehl-i Hadis’ten Daiş’e Selefilik”, *International Multidisciplinary Conference Imuco*, 21-22 (April, 2016), 44-45.

⁷ Şemsettin Erdoğan & Ergün Deligöz, “Irak Şam İslam Devleti (IŞİD): Gücü ve Geleceği”, *Savunma Bilimleri Dergisi* 14/1 (2015), 16.

⁸ Büyükkara, *Çağdaş İslami Akımlar*, 75.

⁹ Konuya ilişkin detay için bk. Ahmet Yöner, “Şii-Sünnî İlişkileri Bağlamında Günümüz Selefiliği”, *e-Makâlât Mezhep Araştırmaları* 6/2 (2013), 200-209.

¹⁰ Türkoğlu, “Küresel Bir Terör Örgütü Olarak IŞİD’in Dijital Dergi Kullanımı”, 167.

yaklaşmayan diğer Müslümanları da mücadele edilmesi gereken bir sınıf olarak görmeye başlamıştır. “İslam topraklarında İslam inancının zayıfladığı ve yozlaştığını düşünen örgüt, mücadeleye kendi topraklarından münafıkları temizleyerek başlayacağını belirtmekte ve sıranın yabancı topraklardaki kâfirlere geleceğini vurgulamıştır.”¹¹

2011 yılı Aralık ayında ABD askerlerinin Irak'tan tamamen çekilmesi, iktidarın Şii Maliki tarafından üstlendikten sonra Sünniler üzerindeki baskıyı iyice artırması, Sünnî siyasetçilerin Baas bağlantısı vb. nedenlerle Şiilerin başkanlık ettiği komisyonlar tarafından dışlanması, öteden beri Irak'taki Şiilere karşı bir cephe oluşturulması gerektiğini ileri süren el-Kaide'ye yaramış; Irak'ta bu radikal örgüte mesafeli duran Sünnilerin el-Kaide'ye yakınlaşmasına neden olmuştur. Çünkü Şiilerle çıkacak bir mezhep çatışması Sünnileri radikalleştirecek ve onları Zerkâvî'nin Irak'taki operasyonlarının başlangıcından itibaren gerçekleştirdiği ve kasıtlı olarak teşvik ettiği bir fenomen olan el-Kaide davasına entegre edecektir.¹²

Öte yandan Sünnilerin dışlanması Sosyal yaşamda da kendini göstermiştir. Haksız tutuklanmalar, soruşturulmadan terörist damgası vurulan Sünnilerin sayısındaki artış ve genelde Maliki'nin Sünnî karşıtı politikası protesto edilmiştir. Özellikle yargıda reformlar yapılmasının istendiği sivil gösterilere Maliki yönetiminin tepkisi sert olmuştur. Anbar'da kurulan bir protesto kampı Maliki yönetimi tarafından hükümeti devirmeye çalışan ve Sünnî bir otonom hükümeti amaçlayan bir girişim olarak değerlendirilmiştir. Bir Irak askerinin öldürülmesinden sonra Haviya kentindeki bir protesto kampına Irak ordusunca düzenlenen saldırıda (Nisan 2013) tamamı sivil 51 kişi hayatını kaybetmiştir.¹³

2. Dabiq Nedir, Neyi Hedeflemektedir?

IŞİD'in medya stratejisinin uluslararası düzeydeki en önemli dergisi olan *Dabiq* (Türkçe: Dabık, Arapça: دابق) IŞİD'in medya kolu *El-Hayat* tarafından uluslararası propaganda amacıyla yayın hayatına başlamıştır. *Dabiq* dergisi Temmuz 2014-Temmuz 2016 tarihleri arasında toplam on beş sayı kadar yayınlanmıştır. 1. Sayının yayınlanma tarihi 5 Temmuz 2014'tür Derginin ilk sayısı IŞİD'in Haziran 2014'te hilafetin kurulduğu iddiasının ardından gelmesi, ütopyanın gerçekleştiğini ve tüm dünyadan katılımın sağlanmasına yönelik bir adım olarak görülebilir. *El-Hayat* tarafından dergiye biçilen rol ise *tevhid*, *menhec/yöntem*, *hicret*, *cihad* ve *cemaat* konuları üzerinde yoğunlaşan ve periyodik olarak çıkması planlanan bir dergidir.¹⁴

Dabiq 10 Haziran 2014'te Musul gibi oldukça büyük bir kenti ele geçirdikten sonra siyasi ve askeri bir güç olarak varlığını kısmen de olsa kanıtlamış oldu. Bu dış vizyonu taçlandırmak ve kitlelere ulaşmak için dergiye ihtiyaç olduğu açıldı. İşte *Dabiq* bu beklentiyi karşılamaya

¹¹ Türkoğlu, “Küresel Bir Terör Örgütü Olarak IŞİD'in Dijital Dergi Kullanımı”, 166.

¹² Harleen K. Gambhir, “Dabiq: The Strategic Messaging of The Islamic State”, *Institute for the Study of War*, August 15 (2014), 8
<http://www.understandingwar.org/backgrounder/dabiq-strategic-messaging-islamic-state>.

¹³ Erdoğan& Deligöz, “Irak Şam İslam Devleti (IŞİD)”, 8.

¹⁴ *Dabiq*, Sayı: 1, 3.

yönelik bir hamledir. Bu arka plan, *Dabiq*'in ilk sayısının içeriği detaylı incelendiğinde görülecektir. *Dabiq*'in radikalar grupların tarihi açısından bakıldığında uzun sayılabilecek bir periyoda sahip olması, IŞİD'in en az siyasi kontrolü elde etmeye verdiği değer kadar dini otorite iddiasına da özel bir öne attığı söylenebilir.

Dabiq Suriye'nin kuzeyinde bir köyün adıdır ve bu isme bazı simgesel anlamlar yüklenmiştir. Dergi çıkmaya başladığında *Dabiq* bölgesi *sahveci*¹⁵ olarak nitelendirdikleri mücahitlerin elindeydi. Zerkâvî şöyle der: "Allah, *Dabiq*'i sahve ihanetinden arındırsın ve Hilafet bayrağını bu bölgede dalgalandırsın, çünkü bu bölge Konstantinopolis'in fethine, ardından Roma'nın fethine kadar çıkan savaşlarda tarihi bir rol oynayacaktır."¹⁶ Görüldüğü üzere derginin isminin "*Dabiq*" olarak belirlenmesi rastgele yapılan bir seçim değil, IŞİD'in ideolojisini yansıtsan bir adlandırmadır. Bunu Zerkâvî'nin derginin ikinci ve beşinci sayfasındaki sözlerinde görmek mümkündür.¹⁷ O şöyle der:

Kıvılcım burada Irak'ta yakıldı ve ateşi -Allah'ın izniyle-Dabık'ta haçlı ordularını yakıncaya dek şiddetlenmeye devam edecektir."

Zerkâvî'nin bu ifadesinin kaynağı Müslim'de¹⁸ yer alan bir hadise dayandırılmaktadır. "*Dabiq*" ismi, bu hadise göre Suriye'de, Müslümanlar ve Roma İmparatorluğu arasında, kıyametten önce çıkacak bir savaşın gerçekleşeceği yerin ismidir. Bu nedenle küffara karşı yapılacak olan bu savaşta şehit olmak her mücahidin en önemli hülyasıdır. Mademki ölüm bir keredir; bu, neden Hz. Peygamber'in Müslümanların Batı'ya (Roma) karşı zaferiyle sonuçlanacağını müjdelediği bir savaşta olmasın? Bu yaklaşım aynı zamanda IŞİD'in dünyanın her tarafında cihad aşkıyla yanan eğitimli-egitimsiz binlerce yabancı mücahidin, özellikle Batılı mücahitlerin, kendilerine katılmasını sağlamıştır. Bir başka deyişle *Dabiq* ismi, sadece bazı ilim adamlarının bildiği bir yerken, IŞİD tarafından dergi ismi yapılarak ideolojisinin taşıyıcı unsuru kılınmasıyla tarihi tersine çevirecek bir yer olarak kodlandı. Ancak Ekim 2016'da *Dabık* köyü TSK tarafından IŞİD'ten tamamen temizlenince¹⁹ bu dergi üzerinden oluşturulan büyü bozuldu, IŞİD, *Dabiq* dergisinin ismini *Rumiyah* olarak değiştirerek yayın hayatına devam etti.²⁰

Dabiq İngilizce yayın yapan en etkili radikal İslamcı dergidir. *Inspire*²¹ adlı dergi Batı'da bireysel saldırılara rehberlik ederken, *Dabiq* hilafetin dini temelini ortaya koymuş, tüm Müslümanları IŞİD'i

¹⁵ Büyükkara, "Suudi Arabistan'da Sahve şeyhlerinin tutuklanması ne anlama geliyor?" <https://www.aa.com.tr/tr/analiz-haber/suudi-arabistanda-sahve-seyhlerinin-tutuklanmasi-ne-anlama-gelior/911197>.

¹⁶ *Dabiq*, Sayı: 1, 5.

¹⁷ *Dabiq*, Sayı: 1, 5.

¹⁸ Hadis metni için bk. Müslim, *Sahih*, el-Fiten ve Eşratu's-Saat, 9 Hadis no: 2897; Hadisin şerhi için bk. Nevevi, 18/21.

¹⁹ <https://www.ntv.com.tr/turkiye/dabik-kovu-daesten-alindi,hz-w0QkcZUu2bFuVRSAdbg>. Erşim: 29/11/2019; Yenal Göksun& Emin Salih, *Deaş'ın Medya Stratejisi (Rapor)*, (Ankara: SETA Yayınları, 2018), 41.

²⁰ Yenal Göksun& Emin Salih, *Deaş'ın Medya Stratejisi*, 41.

²¹ *Inspire* el-Kaide tarafından Avrupa'daki radikal İslamcı gruplara yönelik İngilizce olarak Temmuz 2010- Mayıs 2012 arasında toplam dokuz sayı yayımlanmıştır. Derginin kapağı, tasarımı ve modern görünüşü dikkate çekmektedir. *Inspire* dergisi, Batı yayıncılığı ilkleri merkezinde aşırı görsellere yer vermiştir. Detay için bk.

<http://articles.latimes.com/2010/nov/26/nation/la-na-terror-magazine-20101126>,

Erişim 12.11.2019. Ayrıca Avrupa'daki radikal akımlar konusunda detay için bk. Oğuz Üzer, *Almanya'da Radikal Dini Gruplar* (Erzurum: Atatürk Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, 2019),12-102.

desteklemeye, yurtlarından İslam Devleti'ne göç etmeye teşvik etmiştir. Bu nedenle derginin önemi yalnızca içeriğinde değil aynı zamanda varlığından da kaynaklanmaktadır. İŞİD'in İslam Devleti'ni sağlamlaştırması, güçlü bir destekçi tabanının oluşumuna bağlıdır. *Dabiq*, İŞİD'in destek kazanmak için yakındaki bölgelerle yetinmediğini, devletini inşa etmek ve varlığını sürdürmek için küresel çapta bir katılıma ihtiyaç olduğunu farkındadır. *Dabiq* işte bunu sağlamak üzere küresel çapta yayın yapma hedefiyle kurulmuştur. *Dabiq*'in birinci ve ikinci sayılarına bakıldığında İŞİD'in sadece bir askeri veya terör örgütü olmadığını, ayrıca siyasi kurumlar inşa eden, bu kurumların varlığını sürdürülebilir kılmak için dini meşruiyet arayışında olan bir yapı olduğu da görülecektir. *Dabiq*, küresel cihad iddiasını dillendiren çok sayıda radikal grup içerisinde bu iddiayı ilk defa ve sistemli olarak gerçekleştiren bir yayın olma özelliğini taşır. *Dabiq*, İŞİD'in gölgeli bir terörist hücre olmadığını, bunun yerine, dünyanın dikkatini çekmenin en iyi yollarını test eden, farklı bölgelerde yaşayan Müslüman topluluklardan daha geniş destek almanın gayretinde olan yeni tip bir devlet modeli olduğunu göstermiştir. *Dabiq*'ta dikkatleri çeken diğer bir unsur sadece aynı davayı benimseyenleri bilgilendirmek değil, yanı sıra *öteki* olarak görülen düşmanlarla iletişim kurmayı da amaçlamasıdır. Hemen her sayıda "gelin bize katılın" şeklinde cihadist yapılara yönelik davetler böyle bir anlayışın sonucudur.

3. Tarihsel Bağlamda Râfizilik: "Tarihin Sayfalarından: Safevîyye"

Dabiq dergisinin 13. sayısında Şiilikle ilgili doğrudan iki makale bulunmaktadır. "From The Pages of History: The Safawiyah" ana başlıklı 10-13. sayfaları arasında yer alan makalede Şiiliğin tarihi serüveni ele alınmaktadır. Yazarı belli olmayan makalenin girişinde Ayetullah Ali el-Hameney'in resminin hedefe oturtulduğu, adeta onun ve temsil ettiği düşüncenin/dinin ortadan kaldırılması gerektiğini imleyen bir sübliminal bakış açısıyla "Know Your Enemy: Who Were the Safawiyah?" alt başlığı ile makaleye başlanmış ve Şiiliğin tarihi ele alınmıştır. Burada özetle şu bilgiler verilmiştir:

Râfizilik Şah İsmail tarafından 906'da kurulan 1148'de yıkılan bir devlettir. Safevîler "İsnaaşeriyye'nin politik kültürü"dür. Safevîler dönemi hem Şiilik hem de Pers açısından oldukça kıymetlidir²². Din olarak tanımlanan Râfizilik (the religion of the Râfidâh) bu dönemde baş döndüren canlanma yaşamıştır. Buna ek olarak yine bu dönemde Pers dili (Farsça) ve kültürüne büyük önem verilmiştir. Makaleye göre bugünkü Râfiziler, hiç şüphesiz bu kültürün bir devamı olarak aynı Râfiziliklerini sürdürmekte; Ehl-i Sünnet'e yönelik aynı politikaları uygulamakta ve aynı Persçiliği yaymaktadırlar. Safiyyudin Erdebili (ö.735/1334)'nin esas rol oynadığı Safevîyye hareketi, Sünnî Şafîî bir tarikat olarak başlamış, ancak zamanla, Persçiliğin intikamını almak için, tarikattaki Sünniliğin izleri sökülüp atılmak suretiyle, militan bir Râfizi hareketine dönüşmüştür. Makalede Şah İsmail ile birlikte Şiiliğin yeni bir veçheye büründüğü, bu dönemde tarikatta ciddi sapsmaların

²² "Râfıza", kavramının tarihsel süreçte Safevîler dönemindeki kullanımı için bk. Ömer Faruk Teber, "Osmanlı Belgelerinde Alevilik İçin Kullanılan Dini-Siyasi Tanımlamalar", *Dini Araştırmalar* 10/28 (2007), 19-38.

yaşandığı, tarikatta şiddetin bir yöntem olarak benimsendiği ifade edilir. Nitekim Şah İsmail, Şirvan sultanını mağlup ettikten sonra onun bedeninin kazanda pişirilerek ordusu tarafından yenilmesini emretmiş; Merv emirini mağlup ettiğinde ise onun vücudunu parçalara ayırtmış, altın ve mücevherle kaplattığı kafatasını kadeh olarak kullanmıştır.²³

Makalede Şah İsmail'in yeni kurduğu devletteki talimatlarını "Allah'ın yeryüzündeki temsilcisi" olarak gördüğü beklenen "Mehdi"den aldığı iddiasına yer verilmekte; onun Râfizilerin "masum" kabul ettiği 12 imam anlayışını desteklediğini belirtmektedir. Şah İsmail'in sufi geçmişinden dolayı, bir tür gnostik bilgi olan "ilhâm" aldığı iddiası da gündeme getirilmekte ve esas olarak bunun sonuçlarına işaret edilmektedir: Bu düşünce sonuç itibarıyla takipçilerini "Allah'ın ruhunun Şah İsmail'in şahsında enkarne" olduğuna inanmaya götürmüştür. Böylece onlar Şah İsmail'de ilahi bir statü olduğuna inanmaya başlamışlardır. Bu durum "tam anlamıyla bir küfür" hali olarak değerlendirir.²⁴

Şah İsmail, Kızılbaş²⁵ ve Râfizî milislerin desteğiyle çok sayıda Müslüman âlimi, özellikle de Sünnî ulemayı öldürmüştür, Ehl-i Sünnet'in tüm kitaplarını yaktırıştır. Bu vahşette Kur'an nüshaları dahi yakılmıştır. Başlangıçta ezici bir Sünnî çoğunluğa ev sahipliği yapan İran, doğu Irak ve Horasan bir zamanlar İslami ilimlerinin hemen her alanında öne çıkan âlimleri yetiştirmişken, Safevilerle birlikte bu topraklarda nerdeyse hiç âlim kalmamıştır.²⁶

Safeviler dönemini "Karanlık çağ", olarak adlandıran makale Râfiziliğin kısa sürede İran'da yayıldığını, Şah İsmail ve torunlarının Sünnî çoğunluğa "Râfizî dinine" girmeleri için baskı yaptıklarını belirtir. Benzer bir durumun Azerbaycan da dâhil olmak üzere, diğer Sünnî çoğunluğun olduğu topraklarda da yapıldığına işaret eden makalede, bu "sapkın" mezhebi öğretmek için Lübnan, Bahreyn ve Irak'tan Arap asıllı Râfizî âlimlerin ithal edildiğini vurgulanır. Bu âlimlerin en ünlüsü, İran'a ilk ulaşanlardan ve "Şeyhülislam" görevini alarak resmi bir kurumun başına getirilen Ali b. Hüseyin el-Kerekî' (ö. 940/1534)'dir. Onun görevi bu topraklardaki Ehl-i Sünnet olan nüfusun Şii olmalarını sağlamaktır. Kerekî, *İsnaaşere Râfizilerinin* kurumsallaşmalarına katkı sağlayacak fetvalar yayınladı, bu fetvalarla Şah İsmail'in iddialarını doğruladı, yanlışlarını haklı çıkardı. Bu arada baskılar nedeniyle pek çok Sünnî, Pers'i terk etti; kalanlara zulmedildi, onlar ölmek ya da Şiiliğe geçmek arasında tercihe zorlandı. Makalede bu dönemde Ehl-i Sünnet'e yapılan zulüm ile ilgili olarak toplumda farklı tepkilerin olduğuna değinilmekte ve bu bağlamda Şah İsmail'in şu ifadelerine yer verilir: "Bu mesele beni ilgilendirmez, çünkü Allah ve masum imamlar benimle birlikte, bu yüzden kimseden korkmam. Eğer tebaamdan herhangi bir itiraz gelirse kılıcımı kınından çıkarırım ve hiçbirini sağ bırakmam."²⁷

Makalede Safeviler döneminde ezana *eşhedü enne aliyyen veliyyullah* ifadesi eklenerek ezan Râfizî "fikh"ını yansıtabilecek şekilde değiştirildiği; cuma vaazlarında ilk üç halifeye lanet edilmesi

²³ "Know Your Enemy: Who Were the Safawiyah?", *Dabiq* 13 (1437), 11.

²⁴ "Know Your Enemy: Who Were the Safawiyah?", 11.

²⁵ Sayfa 11, 1. dipnotta şöyle bir tanım yapılır: "Kızılbaş, Şah İsmail'in babası tarafından organize edilen Türk militanlardır. Onlar kafalarına, her biri bir imamı temsil etmek üzere, on iki dilimli kırmızı börtük/taç giydikleri için *Kızılbaş* olarak bilinirler."

²⁶ "Know Your Enemy: Who Were the Safawiyah?", 11.

²⁷ "Know Your Enemy: Who Were the Safawiyah?", 11.

uygulamasının başlatıldığı, yine bu dönemde Sünnî mezarlıklara saygısızlık yapıldığı, mescitlerin tahrip edildiği belirtilir. Bu husus 916-917/1510-1511'de Çin'e yolculuk yapan Portekiz büyükelçisi Tomé Pires (ö.1540?)'in görüşlerinden aktarılır. O şöyle demiştir: “Şah İsmail, kiliselerimizi yeniliyor, ancak Ehl-i Sünnet'in mescitlerini yok ediyor.”²⁸

Şah İsmail 4. asır âlimi Şeyh Sadûk (ö.381/991)'un Kerbela matemleriyle ilgili uygulamalarını yeniden canlandırdı. Bu esnada Sünniler sokağa çıkamaz hale getirildi. Şiiler çoğunluğu oluşturduğu ve yönetimde etkili oldukları için Ehl-i Sünnet bu durumu engelleyemedi. Bu dönemde Hz. Ömer'in şehit edildiği gün²⁹ bayram olarak ilan edildi. Bunun teolojik zemini Safevî saray âlimi ve “Şeyhü'l-İslam” unvanlı Muhammed Bakır el-Meclisi (ö.1111/1699)'nin *Bihar* adlı eserinden sağlandı. O şöyle der: “Ömer'in Rabiülevvel'in 9. günü ölümü Şiiler ve Ehl-i beyt destekçileri için en büyük bayramdır.”³⁰

Makalede günümüz Râfizileri ile Safevîler arasında bir karşılaştırma yapılır. Buna göre günümüzdekileri gibi Safevîler de Haçlılara yardımcı olmaktan uzak durmamışlardır. Nitekim Şah İsmail, Hürmüzü kontrol ettikten sonra Doğu Arap Yarımadasındaki Bahreyn ve Kadifî 921-927 tarihlerinde işgal eden Haçlı Portekizlilere müttefik olarak yardım etmişti. Râfiziler bu desteği, Hz. Peygamber'in “Müşrikleri Arap Yarımadası'ndan çıkartın.”³¹ son emrine rağmen vermişlerdir.³²

Makaleye göre Safevîlerin Haçlılarla iş birliği yapmalarının nedenleri arasında Sünnî komşularının topraklarına sızma düşüncesi de vardır. Makalede 962/1555'de imzalanan (*Amasya antlaşması* olarak bilinen) Osmanlı ile Safevîler arasındaki antlaşmaya atıf yapılarak bu antlaşma sayesinde “mezarlara ibadet eden/mezarlara tapan Osmanlıların” Râfizilere Arap Yarımadası'na girme izni verdiği belirtilerek Osmanlı devleti eleştirilir. Aynı yanlışı bugün *tağut Suud ailesi*³³ Râfizilere hac izni vererek yapmıştır.³⁴

Makalede Safevî sultanlarının göreve geliş ve gidiş şekelleri özetlenir, Râfizilerin Safevî devletine ne kadar önem atfettiği ifade edilir.³⁵ Akabinde Safevî devletinin bittiğini, ancak onların politik ideolojilerinin ve Sünnileri baskı altına alma gayretlerinin Afşarlar, Kaçarlar ve ilhamını Humeyni'den alan günümüz İran rejimi ile devam ettiği belirtilir. Makaleye göre Humeyni'nin destekçileri, tıpkı Safevîlerde olduğu gibi, iyi yönetimin taşıyıcı unsuru olarak fakihleri/ulemayı kabul

²⁸ “Know Your Enemy: Who Were the Safawiyah?”, 11.

²⁹ Makalede Hz. Ömer'in katili Mecusi Ebu Lu'lue'nin türbesi yer almakta ve “Râfizi türbesi” denilmektedir.11

³⁰ “Know Your Enemy: Who Were the Safawiyah?”, 11.

³¹ Hadis metni için bk. Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmail el-Buhârî, *el-Câmi'u's-Şahih*, nşr. Muhammed Zühre b. Nasr (Dâru Tavki'n-Necât, 1422/2001), “el-Megâzi”, 8 (No.4431); Ebû'l-Hüseyn Müslim b. el-Haccâc Müslim, *el-Câmi'u's-Şahih*, nşr. Muhammed Fuâd Abdülbâki (Kahire: y.y., 1374-75/1955-56), “Vasiyye”, 5.

³² “Know Your Enemy: Who Were the Safawiyah?”, 12.

³³ Metinde Suud ailesi *al-Satul* ifadesiyle sunulur. Amaç Suud ailesi ile meşhur münafık Abdullah b. Ubey b. Selül arasında özdeşlik kurmaktır. Bu ifade Suud ailesini tanımlamak için İŞİD metinlerinde sıklıkla kullanılmaktadır.

³⁴ “Know Your Enemy: Who Were the Safawiyah?”, 12. Burada Eski İran Cumhurbaşkanı Ahmed-i Necad'ın berberindekilerle birlikte tavaf ederken bir resmine yer verilmiş ve “Tağut Al-Selül (Suud ailesi) Müslümanların en kutsal şehirlerine Râfizilerin girmesine izin verdi.” notu düşülmüştür.

³⁵ Ömer Faruk Teber, “Haydariyye Taifesine Yönelik Eleştiriler: “Risâle fi Hakkî't- Taifeti'l-Haydariyye” Ekseninde”, *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 7/1 (2007), 158.

etmiştir. Günümüz Râfîzî âlimleri Şah İsmail'i Allah'ın dini için, onun yolunda savaşıyor bir kişi olarak kabul ederler. Ancak, günümüz Râfîzîleri, soyundan geldikleri ataları Safevîler gibi, insanları İslam'dan uzaklaştırmaktan başka hiçbir şey yapmadılar, çünkü onların İslam ile bir alakaları yoktur. Râfîzî devletler, çürük bir kültürel miras bıraktılar ve bu nefretin hedefi hiçbir zaman Yahudiler, Haçlılar ya da müşrikler olmadı; hedef her daim merkezi düşman olarak görülen Ehl-i Sünnet oldu. Makalede ayrıca ölümlere ibadet etmek, diğer küfür ve şirk biçimlerinin yer aldığı bu kötü mirasın günümüz İran, Irak, Lübnan ve diğer yerlerdeki Râfîzîlerce din olarak görüldüğünün altı çizilir. Son olarak bir benzetme yapılarak Râfîzî düşüncenin serüvenine atıf yapılır. Buna göre "Roma İmparatorluğu'nun hiçbir zaman tam olarak çökmeyip yeni isimlerle ortaya çıkması gibi, Safevîler de, İran merkezli olarak, her zaman gelişti ve Ehl-i Sünnet'i ortadan kaldırmak ve onları mürted bir nüfus ile değiştirmek amaçlarından hiçbir zaman vazgeçmediler."³⁶

4. *Dabîq'*ta Şiîliğin Kökeni ve Düşünce Yapısı: "İbn Sebe'den Deccal'a Râfîzîler"

*Dabîq'*ın 13. sayı, 32-46. sayfaları arasında yer alan ikinci makale "*The Rafidah from Ibn Saba' to The Dajjal*" ana başlığını taşımaktadır. Bu başlık aynı zamanda derginin kapak konusudur. Bu makalede on bir alt başlık söz konusudur. Her birini ayrı bir ana tema olarak düşünmek mümkündür. Ancak başlıklar ve içerikleri dikkate alındığında bunları dört ana tema olarak kodlamak mümkündür.

4.1. Yahudilik Râfîzîlik İlişkisi

Bu başlıktaki ilk makale "*Râfîzîler ve Yahudiler*" şeklindedir. Râfîzîliğin Yahudi kaynaklı bir düşünce olduğu ifade edilir. Râfîzîlik tam anlamıyla bir tehlike arak görüldüğü için, makaleye Tabiîn âlimlerinden Şa'bi (ö.104/722)'nin Râfîzîlerle ilgili bir görüşünden alıntı yapılarak başlanır. Şa'bi şöyle demiştir: "Seni sapkın arzuların takipçilerine karşı uyarıyorum ki, onların en kötüsü Râfîzîlerdir, çünkü onlar bu ümmetin Yahudileridir. Yahudilerin Hristiyanlığa buzğ ettikleri gibi Râfîzîler de İslam'a buzğ ederler. Onlar İslam'a isteyerek ya da Allah'tan korktukları için girmediler; Müslümanlardan nefret ettikleri ve onlara buzğ ettikleri için girdiler. Duaları kulaklarını aşmaz. Nitekim Ali onları canlı olarak yaktı ve başka beldelelere sürdü. Bunların arasında Abdullah b. Sebe de vardı. İbn Sebe Sana Yahudilerindendi, Ali onu Sâbât'a sürgün etti."³⁷

Makalede fitne olarak görülen Râfîzîlik, Yahudiliğe benzetilir ve iki grubun ortak noktalarına işaret edilir. Buna göre; Yahudiler, mülkü sadece Davud soyuna tahsis ederken, Râfîzîler mülkünü sadece Ali b. Ebi Talip'in evladına ait olduğunu söyler. Yahudiler beklenen Mesih çıkmadıkça Allah yolunda cihat yapılamaz derken, Râfîzîler de beklenen Mehdi çıkmadıkça Allah yolunda cihad olmayacağını söylerler. Yahudiler, Tevrat'ı, Râfîzîler ise Kur'an'ı tahrif etmişlerdir. Yahudiler

³⁶ "Know Your Enemy: Who Were the Safawiyah?", 12.

³⁷ "The Rafidah From Ibn Saba' to the Dajjal", 13 (1437): 32. Rivayetin orijinali için bk. Ebû Ömer Ahmed b. Muhammed el-Kurtubi İbn Abdürabbih, *el-İkdü'l-ferid* (Beirut: Daru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1404), 2/249; Ebû'l-Abbas Takıyyüddin Ahmed b. Abdülhalim İbn Teymiyye, *Minhacü's-sünneti'n-nebeviyye*, thk. Muhammed Reşad Salim (Riyad: Câmîatü'l-İmam Muhammed b. Suud el-İslâmiyye, 1986), 1/23.

Müslümanlara selam verdiklerinde *selam* yerine, ölüm anlamına gelen *sam* ifadesini kullanırken, Râfiziler de aynısını yaparlar. Yahudiler, tüm insanların servetlerinin kendilerine helal olduğunu söylerken, Râfiziler de aynı düşünceyi benimserler. Yahudiler tüm Müslümanların kanının helâl olduğunu ileri sürerken, Râfiziler de aynı şeyi düşünürler. Yahudiler, insanları aldatmanın helâl olduğunu kabul ederken, Râfiziler de aynı kanaati paylaşır. Yahudiler Cebrail'e buğz ederler ve onu düşman olarak görürler. Râfiziler de Cebrail'i vahyi Ali (r.a) yerine Muhammed (s.av.)'e götürdüğü için yanlış yapmakla itham ederler.³⁸

Makaleye göre Yahudilik ile Şiilik arasında tam bir uyum vardır. Onlar bir madalyonun iki yüzü gibidir. Bu konu, "üzerinde kuşkunun olmadığı bir gerçeklik"tir. Râfizilik dini (the religion of Rafd ("Shiism")) Yahudi İbn Sebe'nin entrikasından başka bir şey değildir. İbn Sebe, Mesih'in saf dinini bozan selefi Paul'un izinden gitmiştir. Paul, Hristiyanlığı bozup yerine asli günah, haç uygulaması, kefarete, enkarnasyon, kutsal ruh ve benzeri düşünceleri getirmiştir.³⁹

Bu ana temada ikinci makale *İbn Sebe kimdi?* başlığını taşır. Bu başlığın hedefi Râfiziliğin kuruluşunda temel figür olarak kabul ettiği İbn Sebe'yi tanıtmaktır. Yahudi İbn Sebe İslam'dan nefret eden, Müslümanları saptırmak, İslam'ı bozmak için Paul (Pavlos)'un Hristiyanlığa yaptığı benzeri İslam'a yapmak için çalışmıştır. İbn Sebe, Ali b. Ebi Talib'in kutsallığı, onun ölmediği ve geri geleceği gibi sapkın düşünceleri Müslümanlar arasında yaymanın yanı sıra, ilk defa Ali (r.a)'nin ilah olduğu iddiasını da dillendirmiştir. Ayrıca o, halife Osman'a karşı halkı isyana teşvik etmiştir. Osman'ın öldürülmesi, daha fazla Müslümanın ölümüne ve sonunda Haricilerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Makalede bu düşünceler İbn Teymiyye (ö.728/1328)'ye atıfla temellendirilir. İbn Teymiyye'ye göre Râfizilik bidatini ilk çıkaran Abdullah b. Sebe adındaki zındıktır. Amacı, Müslümanların dinini bozmaktır. İbn Sebe, Pavlos'un Hristiyanlığa yaptığı benzerini İslam'a yapmaya çalıştı. Amacına ulaşamadı, ancak müminler arasında Osman'ın ölümüyle sonuçlanan fitnenin başını çekti.⁴⁰

Makalede İbn Sebe konusu detaylandırılır, Taberî (ö.310/923)'den alıntılar yapılır. Taberî'ye göre İbn Sebe, Osman'ın hilafeti döneminde İslam'ı kabul etti. Daha sonra Müslüman beldeleri gezerek onları saptırmaya çalıştı. Bu iş için Hicaz'dan başladı, sırasıyla Basra'ya, Kufe'ye ve de Şam'a gitti. Şam halkı onu kovdu. O da Mısır'da Kasas 85. ayetine atıfla⁴¹ Hz. Muhammed'in ikinci dönüşü İsa'dan daha çok hak ettiğini ileri sürdü. Bu görüş halk arasında kısmi bir kabule mazhar oldu. Sonra İbn Sebe peygamber-vasî konusunu tartışarak Ali'yi Hz. Peygamber'in vasîsi (hâtemü'l-evsiyâ) olarak sundu, Resüllülâhın vasiyetini atlayarak ümmetin işini deruhte eden halifeleri zalim olarak nitelendirdi.⁴²

³⁸ "The Rafidah From Ibn Saba' to the Dajjal", 32. Rivayetinin orijinali için bk. İbn Abdürabbih, *İkdü'l-Ferid*, 2/249.

³⁹ "The Rafidah From Ibn Saba' to the Dajjal", 33.

⁴⁰ "The Rafidah From Ibn Saba' to the Dajjal", 33.

⁴¹ "Kur'an'ı sana indiren Allah, elbette seni dönülecek yere de gönderecektir. De ki: Kimin doğru yolda yürüdüğünü, kimin de apaçık bir sapkınlık içinde olduğunu en iyi bilen rabbimdir."

⁴² "The Rafidah From Ibn Saba' to the Dajjal", 33. Rivayetinin orijinali için bk. Ebû Cafer İbn Cerir Muhammed b. Cerir b. Yezid Taberî, *Tarihü't-taberi: tarihü'r-rusûl ve'l-mülûk* (Beyrut: Dâru't-Türâs, 1387), 4/340.

Makaleye göre İbn Sebe, gelecek nesiller için Râfizilik ve fitne tohumlarını yaydıktan sonra, 40/660'da civarında öldü. O, Râfiziliğin kurucusu ve Haricilerin de kışkırtıcısıdır. Bu nedenle, çeşitli sapkın tarikatlar hakkında yazanlar, Râfizilik ve Haricilikten bahsettiklerinde İbn Sebe'ye mutlaka atıf yapmaktadırlar. Hariciler, İbn Sebe'nin Osman aleyhindeki komploları sonucu, onun faaliyetleri sayesinde var oldular. İbn Sebe'nin takipçileri daha sonra, düşüncelerinin temel ilkeleri konusunda Haricilerle aynı fikirde buluşacaklardır. Yani Hariciler gibi, onlar da sahabenin büyük çoğunluğunu, tüm Müslümanları ve halifelerin çoğunu tekfir edeceklerdir.⁴³

4.2. Kavramsal Çerçeve ve Râfizilere İlişkin Hüküm

Bu temada yer alan ilk başlık *Râfiziliğin Anlamı* şeklindedir. Râfiziliğin çıkışı İbn Sebe'nin fitnesi olarak değerlendirilen makalede, tüm sapkın mezhepler gibi Râfiziliğin de zamanla geliştiğine, bidat ve küfürlerinin gittikçe arttığına işaret edilir; kavramsal analizlere yer verilir. Buna göre "Râfizilik" reddetmek anlamına gelen "rafada" kelimesinden türemiştir. Onlar Zeyd b. Ali b. el-Hüseyin b. Ali b. Ebi Talib (ö.122/740)'e gelerek Ebu Bekir ve Ömer'den desteklerini çektiklerini ilan etmelerini istediler. Zeyd b. Ali bunu kabul etmeyip "Allah ikisine de merhamet etsin" dedi. "O halde seni terk ediyoruz" dediler. Bundan böyle "terk edenler" olarak adlandırıldılar. Âlimler onlara Râfizî denilmesinin başka sebeplerine de işaret ederler. Onlar; Ebu Bekir, Ömer ve Osman'ın hilafetlerini; sahabeyi ya da Sünneti, Kur'an'ı ve İslam'ı reddettikleri için onlara bu isim verildi.⁴⁴

Râfizîler için kullanılan diğer bir kavram ise *Şia'dır*⁴⁵. Bu kelime *Şy'a* kökünden olup desteklemek anlamına gelir. Râfizîlere, Ali'yi, Ebu Bekir ve Ömer'e tercih ederek onu destekledikleri için bu isim verilmiştir. *Oniki* anlamına gelen *İsnaaşeriyye* ile *imam* kökünden türeyen *imamiyye* de Râfizîler için kullanılan diğer bir kavramdır. Bu kavram, masum olduklarını iddia ettikleri on iki imam çizgisine olan inançlarından kaynaklanır. Bu on iki imam; Ali ve onun soyudur. İlk üç imam ashaptandır; kalan dokuz imamın hiçbirinin Râfizîlikle herhangi bir ilgisi yoktur. İmamları Râfizî olarak niteleyen rivayetler tamamen Râfizîlerin uydurmasıdır.⁴⁶

Makalede Taberî, İbn Hazm ve Yahya b. Said gibi âlimlerin görüşlerinden hareketle Râfizîlerin *Mehdi* olarak adlandırdıkları 12. İmam'ın varlığı tartışmaya açılır, Mezhepler Tarihi literatüründeki hemen her konuya değinilir. Makalede 11. İmam Hasan el-Askerî'nin gerçekte bir oğlunun olmadığı, bunun bir kurgu olduğu üzerinde durulur; *gaybet-i suğra* ve *gaybet-i kübran*'ın tarihi süreci tartışılır. Makalede dikkat çeken bir yaklaşım şöyle ifade edilir: "12. İmamın birinci derece akrabaları, imamın doğumunu ve gerçekten var olduğunu 72 yıl boyunca kitlelerden başarıyla gizlemiş olduğunu iddia etseler bile, imamın hala gaybette olduğunu ve neredeyse 1200 yıldır nasıl yaşamaya devam ettiğini izah etmeleri mümkün değildir. Eğer Mehdi'ye inanmak

⁴³ "The Rafidah From Ibn Saba' to the Dajjal", 34.

⁴⁴ "The Rafidah From Ibn Saba' to the Dajjal", 34.

⁴⁵ Ömer Faruk Teber, "Mezhebi Ayırışmanın Politik Sonuçları: Safevî Tarikatının Siyasallaşması", *İlahiyat Akademî: Altı Aylık Uluslararası Akademik Araştırma Dergisi*, 4/5 (2017), 197.

⁴⁶ "The Rafidah From Ibn Saba' to the Dajjal", 35.

zorunlu olsaydı, bu konu mutlaka Kur'an ve Sünnet'te yer alırdı. Anlaşılmaktadır ki onların "Mehdi"sinin aslı astarı yoktur. Bu inanç, Bâtini kardeşlerinin ayak izlerini takip eden yalancı Râfiziler tarafından uydurulmuştur." Şa'bi'den hareketle Râfizilerin inançları "köksüz, dayanaksız" olarak nitelendirilir, bazı kötü vasıflar onlara yakıştırılır. Buna göre "Râfiziler ahmaktırlar, eğer onlar kuş olsalardı akbaba olurlardı, hayvan olsalardı eşek olurlardı."⁴⁷

Bu temada yer alan diğer başlık *Râfizilerle İlgili Hüküm* şeklindedir. Burada Râfizilerin dini statüleriyle ilgili görüşler ele alınmaktadır. Bu başlığın temel hedefi, Râfizilerin mürted ve kâfir olduklarını ispat etmektir. Buna göre "aşırı cehaletleri ve sapkınlıklarına ek olarak, Râfiziler- hem âlimleri hem de cahilleri- mürteddirler." Makalede İŞİD liderlerinden, "Emirül müminin" unvanlı Ebu Ömer Hüseyin el-Bağdadî'nin: "Râfizilik, şirkin ve mürtedliğin partisidir." şeklindeki görüşüne yer verilir.⁴⁸

Râfizilerin mürtedliği ile ilgili olarak Zerkâvî üzerinden önemsedikleri otoritelerden alıntılar yapılır. Zerkâvî şöyle demiştir: "Selefin Râfizileri tekfir eden açıklamaları ünlüdür. İmam Ahmed b. Hanbel'e, "Ömer veya Aişe'yi lanetleyen birinin durumu soruldu. İbn Hanbel şöyle cevapladı: "Onun İslam içinde olduğunu düşünmüyorum." Ayrıca, o, "Râfiziler Muhammed'in sahabilerinden beri olduklarını ilan eden, onları lanetleyen, onları aşağılayan, Ali, Ammar, Mikdad ve Selman'ın dışında diğer ashabı lanetleyenlerdir. Râfizilerin İslam'dan payları yoktur."⁴⁹ demiştir.

Buhari de şöyle der: "Benim için bir Cehmî, Râfizî, Hristiyan ya da Yahudi'nin arkasında namaz kılmamın hiçbir farkı yoktur. Onlara selam verilmez, onların hastaları ziyaret edilmez, onlardan kız alınıp verilmez, cenazelerine iştirak edilmez, kestikleri yenmez."⁵⁰ Muhaddis Ahmed b. Yunus (ö.227/841) da şöyle der: "Eğer bir Yahudi ve Râfizî birer koyun keserlerse Yahudi'nin kestiğinden yerim, ama Râfizî'nin kestiğinde yemem, çünkü Râfizî mürteddir."⁵¹ İbn Hazm da "Râfiziler Müslüman değildir." demiştir.⁵²

İbn Teymiye'ye göre Kur'an'ın bazı ayetlerinin silindiğini ya da saklandığını iddia eden kişiyi tekfir etmekte herhangi bir ihtilaf yoktur. Resüllüh'in vefatından sonra ashaptan çok az sayıda kişi dışında, sahabenin dinden döndüğünü ya da fasık olduklarını iddia edenin de tekfir edilmesinde şüphe yoktur, çünkü o, bu görüşüyle Kur'an'ın farklı yerlerinde ashabın övülmesini reddetmiştir. Dahası böyle bir kimsenin küfründen şüphelenen kişinin de küfrü zorunludur. Çünkü bu, Kur'an ve Sünnet'in taşıyıcıları olan ashabın kâfir ya da fasık olmaları anlamına

⁴⁷ "The Rafidah From Ibn Saba' to the Dajjal", 35.

⁴⁸ "The Rafidah From Ibn Saba' to the Dajjal", 35.

⁴⁹ "The Rafidah From Ibn Saba' to the Dajjal", 35. Rivayetin orijinal metni için bk. Ebû Bekr Ahmed b. Muhammed b. Harun el-Hanbeli el-Hallal, *es-Sünne*, thk. Atiyye Zehrani, Dârü'r-Raye Riyad, 1989, 3/ 493.

⁵⁰ "The Rafidah From Ibn Saba' to the Dajjal", 35. Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmâil b. İbrâhîm Cu'fi Buhâri, *Halku ef'ali'l-ibad ve'r-red ale'l-cehmiyye ve ashabi't-ta'til*, thk. Fehd b. Süleyman el-Fühayd, Dâru Atlasi'l-Hadra, (Riyad; Dimaşk: y.y., 2005), 33.

⁵¹ Ebü'l-Abbas Takıyyüddin Ahmed b. Abdülhalim İbn Teymiyye, *es-Sârimü'l-meslûl alâ şâtimi'r-Resûl*, thk. Muhammed Muhyiddin Abdülhamid (Beyrut: Dârü'l-Kütübü'l-İlmiyye, 1978), 570.

⁵² "The Rafidah From Ibn Saba' to the Dajjal", 35.

gelir. Bu, “Sizler insanlık için çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz”⁵³ ayetinde işaret edilen en hayırlı neslin çoğunluğunu kâfir ya da fasık olarak görmektir. Yine bu, bu ümmetin, ümmetlerin en kötüsü ve seleflerinin de insanların en kötüsü oldukları anlamına gelir. Bu kişinin küfrü İslam dinin ilkelerince zorunludur.⁵⁴ Se‘manî (ö.526/1166) şöyle der: “Ümmet, İmamiyye’nin kâfir olduğunda icma etmiştir, çünkü onlar sahabenin saptığına inanıyorlar, icmanı kabul etmiyorlar, onlara yakışsız şeyleri nispet ediyorlar.”⁵⁵ Bu bağlamda Zerkâvî de şöyle der: “Selef imamları Râfizileri tekfir etti ve onların gerçek yüzlerini ortaya çıkardı... İmam Malik şöyle der: “Allah Resulü’nün ashabına lanet edenin dinden bir payı yoktur.” Malik, sahabeden bahseden Fetih 29. ayetini⁵⁶ “Sahabe nedeniyle öfkelenen kişi kâfirdir.” şeklini yorumlamıştır. İmam Şafii de bu yoruma katılmıştır.⁵⁷

Bu temada yer alan son başlık *Râfizilerin Küfür Öğretileri ve Eylemleri* şeklindedir. Burada Râfizilerin tekfir edilme nedenleri ele alınır. Râfizilerin tekfir edilmelerini gerektiren çok sayıda eylemleri olsa da en önemlileri şunlardır:

1. Tüm sapık mezhepler içerisinde mezarlara/türbelere tapma uygulamasının en meşhur olduğu mezhep Râfiziliktir. Hatta Ehl-i Sünnet’te görülen mezar ibadetleri de Râfizilik kaynaklıdır. Konuya ilişkin İbn Teymiyye’nin görüşlerine yer verilir: “Mezarlar üzerine inşa edilen türbeleri ziyaret etmekle ilgili hadisleri ilk uyduranlar Râfiziler ve onları seven sapkınlardır.”⁵⁸ Bu alıntıdan sonra makalede şöyle denilir: “Râfiziler, şimdi mezarlara secde edip etrafını tavaf ediyorlar, orada metfun olanlara yalvarıp onlardan yardım istiyorlar. Onların kalpleri Allah’tan daha fazla buradakilere bağlıdır. Dinden çıkmalarına neden olan bu şirk, âlimiyle cahiliyle, hepsinin ortak olduğu bir suçtur. Sadece bu uygulamaları bile hepsinin mürted olarak ilan edilmelerine yeter de artar.”

2. Râfiziler ashabin çoğunluğunu tekfir eder, onlardan nefret eder ve onlara lanet ederler. Muhammed b. Abdilvehhap şöyle der: “Ashabın fazileti hakkında Kur’an’da ayetler çoktur. Bu konudaki mütavahir hadislerin toplamı, ashabın doğruluğunu açıkça göstermektedir. Şu halde kim sahabenin tamamının ya da çoğunluğunun fasık, mürted olduğuna inanırsa ya da onları lanetlemenin mubahlığını düşünürse Allah ve Resulü’nün ashabın faziletine dair olan haberlerini inkâr etmiş olur. İbn Vahhap şöyle devam eder: “Bu, dinin temelini yıkmaktır, çünkü dinin temeli Kur’an ve Hadistir. Şayet Peygamber (s.a.v)’den ilmi alanların, az sayıda kişi dışında, mürted olduğu varsayılırsa, insanlar Kur’an ve Hadis’ten şüphe ederlerdi. Dinin yıkımına yol açacak bu inançtan Allah’a sığınırız.”⁵⁹ Buradan hareketle makalede “Râfizilerin çoğunluğu- takiyye gereği gizlenenler hariç- Kur’an’ın bazı ayetlerinin

⁵³ Ali-İmran 3/110.

⁵⁴ Ebü'l-Abbas Takıyyüddin Ahmed b. Abdülhalim İbn Teymiyye, *es-Sârimü'l-meslûl alâ şâtimi'r-Resûl*, thk. Muhammed Muhyiddin Abdülhamid, (Beyrut: Dârü'l-Kütübü'l-İlmiyye, 1978), 587.

⁵⁵ Zerkâvî, “Hel etake Hadisü'r-Rafizah”, hutbe serisi. <https://archive.org/details/ZUH03> Rivayetin aslı için bk. Ebû Sa'd Abdülkerim b. Muhammed b. Mansur el-Mervezi es-Sem'anî, *el-Ensâb*, thk. Abdullah Ömer el-Bârûdi, (Beyrut: Dârü'l-Cinan, 1988), 6/365.

⁵⁶ “İncil’deki misalleri ise bir ekindir: Çiftçileri sevindirmek üzere filiz verir, onu güçlendirir, kalınlaşır ve kendi sapları üzerinde durur. Onlar (müminler) yüzünden kâfirler öfkeden kahrolsunlar diye böyle olmuştur.”

⁵⁷ “The Rafidah From Ibn Saba’ to the Dajjal”, 36.

⁵⁸ “The Rafidah From Ibn Saba’ to the Dajjal”, 36.

⁵⁹ İbn Vehhab, *er-Redd ale'r- Rafizah*, 13.

çıkarıldığını, değiştirildiğini ve ashap tarafından uydurulduğunu; bu nedenle Ehl-i Sünnet'in elindeki Kur'an'ın yanlış ve eksik olduğunu düşünmektedirler." denilerek Râfizilere bakış ortaya konulur.

3. Râfizilerin sahabenin çoğunluğu hakkındaki hermetik/sapkın duruşlarına ek olarak, onlar Ebu Bekir (r.a), Ömer (r.a) ve Osman (r.a)'ı da içine alacak şekilde ashabın en iyileri ve en meşhurlarına yönelik nefretlerini, lanetlerini vurgulamaktadırlar. Aynısını Peygamber'in eşlerine karşı, özellikle Ebu Bekir'in kızı Aişe(r.a) ve Ömer'in kızı Hafsa(r.a)'ya da yaptılar. Şimdi Peygamber'in eşlerinden ve ashabından nefret eden bir kişi, hardal tanesi kadar dahi olsa, imanı olduğunu iddia edebilir mi? Nitekim Evzai (ö.157/773) ve el-Firyabi (ö.212/827) Ebu Bekir Sıddık (r.a)'a lanet edenin kâfir olacağını belirtmişlerdir.

4. Râfiziler Aişe (r.a)'ye, onun namusuna, dolayısıyla da Peygamber (s.av.)'in onuruna dil uzatmaktadırlar. Oysa Kur'an Nur suresi 11-26. ayetlerinde açıkça bunları reddetmekte ve Aişe'nin masumiyetini ortaya koymaktadır. İbn Kesir tefsirinde bu ayeti şöyle yorumlar: Âlimler, bu ayetlerin vahyinden sonra Aişe'yi lanetleyen ve onu sadakatsizlikle suçlayan kimsenin Kur'an'a karşı çıktığı için kâfir olacağına ittifak etmişlerdir."

5. Râfiziler İmamların bazılarını karşı, onları peygamberlerin birçoğuna tercih edecek düzeyde, aşırı bir sevgiye sahiptirler. Hatta onlar Allah'a ait bazı sıfatları da İmamlara atfederler. Bu imamların atomlar üzerinde kontrol sahibi olduğunu, gaybı bildiklerini, Kur'an'ı fesh edebileceklerini ve mutlak itaati hak ettiklerini dahi iddia ederler.

Makaleye göre Râfiziler tarafından sergilenen küfür formları oldukça fazladır. Onlar her geçen gün bir yandan yeni sapmalar geliştirirken diğer yandan İslam'a karşı savaşmaktadırlar, Müslümanlara karşı Haçlıları ve kâfirleri desteklemektedirler.⁶⁰

4.3. Cihadistler ve Râfizî Algıları

Bu temada ilk başlık *Cihad İddiasında Bulunanlara Göre Râfiziler* şeklindedir. Gerek bu sayıda gerekse diğer sayılarda⁶¹ bu kavram ısrarla kullanılır; İŞİD ile İslam adına cihad yaptığını iddia edenler arasındaki fark ortaya konulmaya çalışılır. Burada temel hedef cihadı, İŞİD gibi kabul etmeyen grupları eleştirmektir. Çünkü İŞİD, Kur'an ve Sünnett'e öngörülen gerçek cihadı yapan taraf iken, diğerleri sadece kuru bir *cihad iddiasında bulunanlar* olarak sunulur.

Makaleye göre tüm İslami gruplar Râfizileri tekfir etmemekte, bazıları Râfizileri "cahil Müslüman mezhep" olarak tasvir etmektedirler. Bu düşünce kabul edilmez bulunur, Râfiziler hakkında bu şekilde düşünenlerin görüşlerini haklı çıkarmak için *iki gerekçe* ileri sürdükleri belirtilir.⁶²

İlk gerekçe; "Râfizilerin cehalet nedeniyle mazur görülmesi gerektiği iddiası"dır. Makaleye göre *cihad iddiasında bulunanlar*, bu argümanı zırh olarak kullanıyorlar. Böylece Râfizileri tekfirden ve muvahhitlerin onlara karşı yürüteceği savaştan koruyorlar. Mücahitler Irak'taki Râfizî

⁶⁰ "The Rafidah From Ibn Saba' to the Dajjal", 37.

⁶¹ "The Allies Of Al-Qā'idah In Shām: Part 4", *Dabiq*, 11 (1436), 7; "From The Pages Of History: Bāqiyah" *Dabiq*, 12 (1437),17.

⁶² "The Rafidah From Ibn Saba' to the Dajjal", 37.

mahalleleri bomba yüklü araçlarla patlattığında cihat iddiasında bulunanlar “Siz, cahil ve masum Müslümanları öldürüyorsunuz, onlara davayı anlatmalısınız, onları öldürmemelisiniz, savaşımız sadece Amerika’ya karşıdır.” sözleriyle muhalefetlerini ortaya koyuyorlar.⁶³

Makalede bu gerekçenin birçok kez yanıtlandığı ifade edilir ve Râfizilerin dini statüleriyle ilgili olarak bir yorum getirilir. Buna göre “Müslüman olduğunu iddia eden biri, Allah’tan başka bir şeye veya birine ibadet ederse, Allah ile alay eder veya O’na teslim olmaktan tamamen vazgeçerse, o zaman o kişi Müslüman olarak kabul edilemez. Çünkü İslam, Allah’a karşı samimiyettir, O’na teslim olmaktır. Kelime-i şehadet, Allah dışında ibadete ve itaat etmeye layık herhangi bir şeyin olmadığını beyan etmektir. Onun ön koşullarından biri bilgidir, onu etkisiz hale getiren şeylerden biri ise İslam’ın temellerini öğrenmekten uzaklaşmaktır. Mürcie’nin⁶⁴ ve onun kardeşleri olan cihad iddiasında bulunanların aksine İslam, gerçekliği olmayan yüzeysel bir iddia değildir. Öyle olsaydı, Müslümanlar ile kâfirler arasındaki çatışmaların çoğu savaşa ihtiyaç duyulmadan çözüldü. Ancak “iman; söz ve eylemdir” gerçeği en çok kâfirleri kızdırmaktadır. *Cihad iddiasında bulunanlar*, tıpkı Tevrat ve İncil’de muhataplarına zorunlu kılınan birçok emrin bir kenara bırakılması gibi, aynı şeyin Müslümanlar tarafından da yapılmasını arzu ediyorlar. Oysa Kur’an bu konuda Müslümanları Nisa 89. ayetiyle uyarmıştır: “Kendileri nasıl inkâr etmişlerse sizin de öyle inkâr etmenizi, böylece onlara eşit ve benzer hale gelmenizi isterler.”⁶⁵

Makalede Suud Selefiliginde önemli bir isim olarak görülen İbn Ebi Butayn (ö.1886)’dan alıntı yapılarak Râfizilerin tekfir edilmesi konusunda çekingen davranan İslami gruplar eleştirilir. İbn Butayn, Râfizilerin geçmişte Ebu Bekir, Ömer ve Aişe’ye yönelik lanetleme konusunda, kör bir taklit ehli oldukları için, mazur görülmesi gerekir iddiasını kabul edilmez bulur ve “Onlar geçmişte sadece sahabeye dil uzattıkları için tekfir ediliyorlardı, oysa şimdi çok daha büyük şirk içindedirler” diyerek günümüz Râfizilerinin tekfir edilmeye daha layık olduklarını vurgular.⁶⁶

İkinci gerekçe ise “*Râfizileri tüm âlimler tarafından tekfir edilmemektedir*” iddiasıdır. Bu iddiayı iki açıdan reddeder. Makalede öncelikle Şîa-Râfizî ayrımı yapılır, Şîilik Râfizîlikten daha genel bir sınıf olarak sunulur, tekfir edilenlerin Şîiler değil, Râfiziler olduğu belirtilir. Şîa; “hilafette Ali’yi, Ebu Bekir, Ömer ve Osman’a tercih emekle birlikte üçünün de hilafetlerini de kabul edenler” şeklinde tanımlanır. Makaleye göre onların soyları tükenmiştir ve onlar tarih kitaplarında bidat ehli (ehlül-bida) olarak tanımlanmaktadırlar. Çağdaş Zeydiyye’ye ise çoktan İran propagandasıyla Râfizileştirilmişlerdir. Şimdi onlar İran’dan öğrendikleriyle sahabeyi lanetleyen bir mezhep haline getirilmişlerdir.”⁶⁷

Diğer cevap ise şöyle temellendirilir: Râfizileri tekfire yanaşmayanlar literatürde onları tekfir etmeyen bazı âlimlere atıf yaparak görüşlerini sunmaktadırlar. Ancak bu âlimlerin fetvalarının tarihi bağlamı esas alınmalıdır. Öte yandan Râfizî liderler, Müslümanların otoritesi altında

⁶³ “The Rafidah From Ibn Saba’ to the Dajjâl”, 37.

⁶⁴ Burada İrca ile ilgili detay verilir. Buna göre Mürcie’nin din anlayışı *Dabîq*’ın bazı sayılarında çürütüldüğü ifade edilir, ilgili sayılara ve makalelere atıf yapılır. Örnekler için bk. *Dabîq* 6. sayıda “The Qâ’idah of Adh-Dhawâhiri”; *Dabîq* 7. sayıda “Islam is The Religion of The Sword Not Pacifism”; *Dabîq* 8. sayıda “İrjâ’ The Most Dengerous Bid’ah”; *Dabîq* 10. sayıda “The Law of Allah or The Laws of Men”.

⁶⁵ “The Rafidah From Ibn Saba’ to the Dajjâl”, 37.

⁶⁶ “The Rafidah From Ibn Saba’ to the Dajjâl”, 38.

⁶⁷ “The Rafidah From Ibn Saba’ to the Dajjâl”, 38.

yaşarken yüzlerce yıl *takiyye* yapmışlar, dinlerinin birçok yönünü Sünnilerden, halktan ve hatta kendi halklarından dahi gizlemişlerdir. Bu gizlilik, Safevî devletinin yükselişine kadar devam etmiştir. Bu devletle birlikte onlar, Batini karakterli küfür inançlarını, şirklerini açıkça ilan ettiler; bariz küfür olan dinlerine ateşli kalabalıkları davet ederek herkesi bu irtidad suçuna ortak ettiler. Bu konuda saray âlimi Muhammed Bakır el-Meclisi'nin katkısı büyük olmuştur.⁶⁸

Makalede, verilen fetvaların bağlamı da dikkate alınarak, günümüzdeki Râfizilerin tekfir edilmelerini gerektiren çok sayıda şirke bulaştıkları gelenekten atıfla temellendirilir. Örneğin Abdullah b. Muhammed b. Abdilvehhab, İbn Teymiyye'nin sahabenin çoğunluğunu tekfir eden Râfizileri tekfir ettiği fetvasına atıf yaptıktan sonra şöyle der: "Bu fetva onlarla başlayan bir hükümdür. Daha sonraki nesillere, şimdiye gelince onlar Râfiziliklerine büyük bir şirk eklediler. Onların türbelerde uyguladıkları şirkin derecesi Hz. Peygamber'in gönderildiği Arap toplumunda dahi yoktu."⁶⁹

Yine bir başka isme, Muhammed b. Abdillatif'e atıf yapılır. O da İbn Teymiyye'nin fetvasına dayanarak şöyle der: "Gerçekte Râfizilerin hükmü tekfirdir. Ancak Râfiziler şuan eskiye göre çok daha kötü durumdadırlar, zira onlar Ehl-i beyt konusunda aşırı gittiler, Ehl-i beytin onlara fayda ve zarar vereceğine, onlara sıkıntılı ve rahat günlerde yalvarılması gereğine inanmaktadırlar. Bunun, onları Allah'a ve her hâlükârda bağlı olmaları gereken dine yaklaştıracak bir tabu olduğuna inanıyorlar. Bunlardan sonra Râfizilerin kâfir olduğunda şüphe eden kişi, peygamberin getirdiklerinden ve kitapta yer alanlardan habersiz demektir. Bu nedenle ölmeden önce dini konumunu gözden geçirmelidir." Burada Hamd el-Hümeidi⁷⁰'nin de bir yorumuna yer verilir: "Bu, İbn Teymiyye'nin çağındaydı. Bugün o, Mekke'de, Medine'de Baki mezarlığında ve başka yerlerde Râfizilerin ortaya koydukları şirkleri görseydi nasıl tepki verirdi? Bu nedenle onların erkekleri, kadınları, âlimleri ve cahilleri kâfirdirler."⁷¹

Cihad İddiasında Bulunanların Sapkınlıkları başlığında sözde cihad yaptığını söyleyen Zevâhiri'nin görüşleri merkeze alınarak eleştiriler yapılır. Zevâhiri'nin eleştiriye konu olan görüşü şöyledir: "Biz On iki İmam Şiiliğini inançta Ebu Bekir, Ömer, müminlerin annesi Aişe, sahabe ve tabiinin çoğunluğuna sövme noktasına ulaşan, çeşitli bidatleri icad eden bidatçı bir mezhep olarak kabul ediyoruz. Onların kâfir olduklarını düşünüyorlar, açıktan onları lanetliyorlar, Kur'an'ın değiştirildiğine ve on iki imamın masumluğuna inanıyorlar. Bu imamların ne bir peygamberin ne de mukarreb meleklerin ulaşmadığı bir seviyeye ulaştığı iddiaları gibi, başkaca da uydurulmuş inançları vardır. "Şimdi kim, bunlar aleyhine deliller sabit olduğu halde bunlara inanırsa o kişi mürted olur."⁷² Ancak kim de cahil olur, kendisine gerçek ulaşmadığı halde, sahih zannettiği hadisler üzerine bina edilen bu fasit ilkelere inanırsa ya da cahil olarak bunlarla amel ederse o kişi cehaleti sebebiyle mazurdur."⁷³

⁶⁸ "The Râfidah From Ibn Saba' to the Dajjâl", 38.

⁶⁹ "The Râfidah From Ibn Saba' to the Dajjâl", 38.

⁷⁰ Şeyh Hamd el-Hümeidi Al-i Selül (Suud ailesi) tarafından öldürülmüştür. O, İslam Devleti'ne bağlılığını bildiren son dönem âlimidir. *Dabiq*, (1437),13/38.

⁷¹ "The Râfidah From Ibn Saba' to the Dajjâl", 38.

⁷² Bu kısım metinde yer almamaktadır, anlam bütünlüğü açısından yer vermeyi uygun bulduk.

⁷³ "The Râfidah From Ibn Saba' to the Dajjâl", 39.

Makalenin devamında Zevâhîrî'nin Zerkâvî'yi eleştirdiği mektubuna yer verilir. Zevâhîrî mektubunda şöyle der: “Eğer siz, Şiilerin liderlerine saldırılması gerektiğini iddia ediyorsanız neden sıradan Şii halka saldırıyorsunuz? Bu, kalplerindeki yanlış inançlarının köklerinin daha derine gitmesine yol açmaz mı? Oysa bize düşen, onlarla konuşmak, davamızı anlatmak, onları gerçeğe yönlendirmek değil midir? Mücahitler Iraklı Şiileri her zaman öldürebilecekler midir? Tarihte hangi İslam devleti bunu yapmaya çalıştı? Cehaletlerinden dolayı mazur görülmelerine rağmen neden Şii halk öldürülüyor? Ve biz Şia'yı hedefe koymasaydık ne kaybederdik? ...Ve kardeşler olarak biz ve İran'ın birbirimize zarar vermememiz, birbirine destek olmamız gereken bir dönemde Amerika'nın ikimizi de hedef aldığını unutuyor muyuz?”⁷⁴

Zevâhîrî, Râfizî türbe, market ve mahallelerin hedef alınmasını eleştirdiği bir diğer mektubunda da şöyle demektedir: “Bu eylemler kadın, çocuk ve Şii çevreden dokunulmazlığı olanların-savaşanlar dışında-kanlarının akıtılmasına neden olmaktadır. Oysa onlar cehaletleri nedeniyle mazur görülmelidirler. Zevâhîrî alaycı bir şekilde devam ederek şunları sorar: “Irak'ın bütün Şiilerini öldürmek mi istiyorsunuz? Daha sonra Arap Körfezi ve Yarımadasının bütün Şiilerini öldürerek devam edin. Sonra İran, Şam ve dünyanın geri kalanındaki tüm Şiileri de öldürün.”⁷⁵

Makalede İŞİD'in ısrarla talebine rağmen Şii karşıtlığını kabul etmeyen Zevâhîrî'nin Râfizîlere nasıl davranmaları gerektiği noktasındaki direktiflerine yer verilir. Zevâhîrî şöyle der: “Mücahitler, Râfizî, İsmaili, Kadiyani ve sapkın tarikatlarla, bu mezhepler Ehl-i Sünnet'e karşı savaşmadıkları sürece, savaşmamalıdır. Eğer bu sayılanlar Ehl-i Sünnet ile savaşılırsa, o zaman onlara verilecek cevap sadece savaşanlarla sınırlı olmalı ve bunun savunma amaçlı olduğu açıkça ilan edilmelidir. Savaşa katılmayanlara, ailelerine, evlerine, ibadet yerlerine, törenlerine ve dini toplantılarına karşı kesinlikle saldırıdan uzak durulmalıdır. Mücahitlerin kontrolü ve yetkisi altına giren alanlara gelince, bu mezheplere davetten sonra iyilikle muamele edilmeli, farklılıklar tolere edilmeli, şüpheler giderilmeli ve daha büyük zararlara neden olmayacak şekilde, örneğin mücahitlerin bölgeden çıkarılması, halkın isyan etmesi ya da düşmanlarının bu bölgeleri işgal etmek için istifade edeceği bir fitne ortamının oluşturulması gibi hususların gerçekleşmemesi için emri bil maruf nehyi anil münkerin uygulanması gerekir.”⁷⁶

Makaleye göre Zevâhîrî'nin Râfizîlere yönelik yukarıdaki düşünceleri onun yanlış “Müslüman” anlayışından kaynaklanmaktadır. Ayrıca makalede Zevâhîrî'nin ‘tarih boyunca hiçbir İslam devleti Râfizîleri öldürmeye çalışmadı’ şeklindeki iddiası onun cehaletine bağlanmaktadır. Makaleye göre Râfizîler raşid halifeler, Emevîler ve Abbasîler döneminde yoktular. Mezhep *takiyye* pratiği yapan küçük bir azınlıktı. Râfizîler dört yüz yıl önce Safevî devletinin ortaya çıkmasıyla birlikte değişen şartlara kadar ne politik ne askeri bir güce sahip olabilmiş ne de bariz küfür ve şirklerini yayabilmişlerdir.⁷⁷

⁷⁴ “The Râfidah From Ibn Saba' to the Dajjâl”, 39.

⁷⁵ “The Râfidah From Ibn Saba' to the Dajjâl”, 39.

⁷⁶ “The Râfidah From Ibn Saba' to the Dajjâl”, 39.

⁷⁷ “The Râfidah From Ibn Saba' to the Dajjâl”, 39.

Makalede Taliban da *Cihad İddiasında Bulunanların Sapkınlıkları* başlığı altında incelenmektedir. Milliyetçilikle suçlanan Taliban, Zevâhiri'nin el-Kaide'sine benzetilir; Taliban ile Râfiziler kardeş olarak görülür; Taliban'ın Râfizileri hedef alan herkesi kınadığı belirtilir. Bu noktada Taliban'ın medya yetkilisi Abdullah Veziri'nin görüşlerine yer verilir. O, şöyle der: “Şiiler Müslümandır... Kim Allah'ın bir olduğu söyler, Muhammed'i onun elçisi olarak kabul ederse o Müslümandır. Mezhepler çoktur ve Allah Kıyamet Gününde onlar arasında karar verecektir.”⁷⁸

Milliyetçi Taliban, Muhammed Tayyib Ağa'nın liderliğinde yüksek seviyeli İranlı bir heyetin İslam Emirliği'nin siyasi işler başkanını ziyaret etmesini iftihar vesilesi saymaktadır. Ziyaret sırasında heyet, İranlı yetkililerle Afganistan, bölge ve dünya Müslümanlarının mevcut durumunu, İran'daki Afgan mültecilerin sorunlarını görüşmüştür. Bu ziyaretin, İslam Emirliği heyetinin iki tarafı ilgilendiren konuları görüşmek, ilişkileri geliştirmek ve güçlendirmek adına dünyanın çeşitli ülkelerine yaptığı düzenli ziyaretlerin bir parçası olduğu belirtilmiştir.⁷⁹

Makalede Taliban'ın İran devleti ve halkını savunması eleştirilir. Afganistan İslam Emirliği, Güvenlik Konseyi tarafından İran İslam Cumhuriyeti'ne ve halkına yönelik uygulanan yeni cezaları kınamış, bu kararları tanımadığını açıklamıştır. İslam Emirliği, milletlere saygı duyma ilkesine uygun olarak, Güvenlik Konseyi'nin İran'a yönelik eski ve yeni ekonomik tehditlerini İran ve halkına karşı büyük bir suç ve zülüm olarak değerlendirmiştir. Bu yaptırımların olumsuz sonuçları doğrudan İran halkı tarafından ödenmektedir. Bu nedenle Emirlik, tüm sorunların müzakere ve uzlaşma yoluyla çözülmesini talep edilmiştir.⁸⁰

Makalede Taliban'ın İran ile dayanışma göstermesi kabul edilmez bulunur. Milliyetçi Taliban, 1433/2011 yılında Kabil ve Mezar-i-Şerif'te 10 Muharrem Aşure gününde gerçekleştirilen patlamaları kesin bir dille reddetmekte ve burada ölen “Râfizi kardeşlerine” taziyelerini sunmaktadır. Patlama sonrası acil toplanan Afganistan İslam Emirliği Şura Meclisi, patlamanın mağlup edilen düşman tarafından planlanan bir komplo olduğunu belirtti. Ardından kötü niyetli ve adi hedeflerine ulaşmalarını önlemek için halkın uyanık olmasını, kin ve düşmanlık ateşin uzak durulmasını, birlik olan Afgan milleti arasında mezhep, kabile, dil veya bölgesel ayrılıklara fırsat verilmemesi gerektiği kararlaştırıldı. Şura meclisi, ülkedeki tüm siyasi ve dini/mezhebi grupların bu tür krizlerde halkın ve ulusun çıkarlarını, kendi özel çıkarlarına tercih etmelerini istedi. Kendi siyasi hedeflerine hizmet etmeye çalışırken düşmanın yaktığı ateşe petrol taşımayı sonuçlandırarak, ulusun birliğine zarar verecek açıklamalardan uzak durulması istendi. Şura Meclisi toplantı sonunda İran ve halkına desteğini yinelediği dört maddelik toplantı kararlarını yayınladı: ⁸¹ Makaleye göre Taliban'ın tüm bu yaklaşımı IŞİD'li mücahitlere karşı Râfizilerle işbirliği yapma arzusudur.⁸²

⁷⁸ “The Râfidah From Ibn Saba' to the Dajjal”, 39.

⁷⁹ “The Râfidah From Ibn Saba' to the Dajjal”, 40.

⁸⁰ “The Râfidah From Ibn Saba' to the Dajjal”, 40.

⁸¹ “The Râfidah From Ibn Saba' to the Dajjal”, 40.

⁸² “The Râfidah From Ibn Saba' to the Dajjal”, 41.

4.4. Zerkâvî Özelinde İŞİD'in Râfizî Algısı

Bu temada dört başlık yer almaktadır. İlki *Zerkavî'nin Râfizilere Yönelik Metodu* şeklindedir. Bu başlıkta temel hedef Zerkâvî'nin Râfizileri koruyanlara karşı verdiği mücadele ekseninde bir yöntem teklifi ortaya koymaktır.

Zerkâvî, Usame Bin Ladin'e gönderdiği ünlü mektubunda şunları yazmıştı: "Râfiziler aşılmaz bir engel, gizlenmiş bir yılan, yalan ve fesat kuyusu, sinsi bir düşman ve ölümcül bir zehir gibidir. Biz iki türlü bir savaş içerisindeyiz. Savaşın birincisi alenidir ve saldırgan küffara karşıdır. İkincisi ise tüm Batini mezheplerin mirasını elde ettikten sonra yüzünde bıraktığı izi zamanın asla silemeyeceği kötülükle bir dost gibi görünen, herkesin takdirini kazanan ve birliğe davet eden ancak gece gündüz plan yaparak kendini gizleyen, arkadan iş çevirenlere karşı yapılan daha zor ve şiddetli bir savaştır. Hakiki gözlemci ve bilge sorgulayıcı da farkındadır ki, Şiilik en önemli tehlike ve sorundur. "Asıl düşman onlardır, onlardan sakın! Allah kahretsin onları! Nasıl da haktan yüz çeviriyorlar!"⁸³ Yahudiler ve Hristiyanlar, farklılıklarına rağmen Ehl-i kitap ortak paydasında buluşmaktadırlar, ancak Günümüz Şiileri yaptıklarıyla İslam'la bağdaşmayan bir görüntü vermektedirler. Şiilik; mezarlara tapmaktan türbe tavafına, sahabeyi tekfir etmekten ümmetin göz bebeği ve müminlerin annelerini lanetlemeye, bu sapkınlıklarının bir sonucu olarak Kur'an'ı tahrif etmeye kadar her türlü şirki içermektedir. Hatta imamlarının günahsız olduğunu iddia etmeleri ve onlara vahiy geldiğine inanmaları da kendi temel kitaplarının savurduğu zındıklık ve diğer küfür biçimleri gibi inançlarının da temelini oluşturmaktadır. Ve Şiiler bu kitapları basmayı ve yayınlamayı sürdürmektedirler."⁸⁴

Zerkâvî'ye göre Şiilerin tarihi miraslarında *Nasibi* diye isimlendirdikleri Ehl-i Sünnet'e karşı besledikleri kinlerini unutacaklarını zannedenler yanılmaktadırlar. Bu, Hristiyan bir kişiden İsa'nın çarmıha gerildiğini inkâr etmesini istemek ve onun hala Hristiyan olarak kaldığını söylemekle aynı şeydir. Râfiziler tarih boyunca hep ihanetin bir parçası olmuşlar, her zaman Ehl-i Sünnet'e karşı savaş açmışlardır.⁸⁵

Zerkâvî mektubunda Râfizilerin daha sonra milis kuvvetlerini giderek yitirdiğini ve dağılmaya başladığını; ancak sonrasında Amerikalıların isteği ve yardımıyla yeni kurulan Irak hükümetinde ordu ve güvenlik birimlerinde yer almaya başladıklarını belirtir. Râfiziler Ehl-i Sünnet ile aralarında doğrudan gerçekleşecek bir çatışmanın Ehli-Sünnet'te cihad fikrini harekete geçireceğini ve Şiilere zarar vereceğini biliyorlardı. Onlar; bu çatışmanın kendi kontrolleri altındaki Haçlı destekli yönetimin tam anlamıyla istikrara kavuşana kadar ertelenmesi gerektiğine inanıyorlardı. Amerikalıların aksine Arapça konuşup Iraklı göründükleri ve bu bölgeyi çok iyi bildikleri için; kendi istedikleri hükümet kurulana kadar Ehl-i Sünnet'ten birçok bilim adamı, entelektüel, doktor ve mühendisi katletmişlerdi. Bu durum onları Amerikalılardan daha büyük bir engel ve onlardan daha tehlikeli bir düşman haline getirdi. Hatta Râfiziler; *takiyye* yaparak kendi kültürleri ve geçmişlerinden gelen husumetlerini gizleyerek, bazı Ehli-Sünnet

⁸³ Münâfikûn 63/4.

⁸⁴ "The Râfidah From Ibn Saba' to the Dajjâl", 41.

⁸⁵ "The Râfidah From Ibn Saba' to the Dajjâl", 41.

ehlini bile kandırmışlardır. Bütün bunların bir sonucu olarak Amerikan işgali esnasında öldürülen birçok mücahit aslında Râfiziler tarafından katledilmiştir.⁸⁶

Zerkâvî'ye göre Râfiziler değişimin anahtarıdır. Onların dini, siyasi ve askeri yapılarının hedef alınması ve yok edilmesi gerektir. Bu; onların Ehl-i Sünnet'e karşı güttükleri kını açığa vuracak ve içlerinde sakladıkları Batini zehri kusmalarına imkan verecektir. Eğer bunu başarırız, Sebeilerin (İbn Sebe'nin taraftarları) ellerinde yükselen bu yakın tehlikeyi bertaraf etmek için uyuyan Sünnîlerin harekete geçmesini sağlamış olacağız. Zayıflığa ve bölünmüşlüğe rağmen Ehl-i Sünnet bu Bâtınilerden daha keskin kılıçlara sahiptir ve Râfiziler çoğunlukla korkak ve hainlerden ibaret olduğu için, Ehl-i Sünnet savaş meydanında daha güçlü, azimli ve adildir. Râfiziler ise yalnızca zayıfları ezer ve savunmasızlara karşı koyarlar. Ehl-i Sünnet aslında bu insanların ne kadar tehlikeli olduklarının farkındadır ve Râfizilere karşı yürütülecek olası bir birleşmenin ne gibi sonuçlar doğuracağı konusunda temkinli davranmaktadırlar. Eğer sufiler ve ihvan yöneticileri bu birleşme fikrinden vazgeçirilmeseydi, insanlar daha huzurlu olacaktı. Uykuda olanları harekete geçirme düşüncesi Râfizilerin ayağını denk almasını sağlayacak ve bu kaçınılmaz savaştan önce onların önünü kesecektir. Bu, aynı zamanda bölgedeki yıkım ve kötülüğün tek müsebbibi olan Amerikalılara karşı da bir direniş mücadelesinin önünü açacaktır.⁸⁷

Zerkâvî Râfizilere karşı yöntem teklifinde bulunur. Zerkâvî'ye göre çözüme kavuşmak için kararlılık ve cesaretle meselenin üzerine gidilmelidir. Çözüm yolu ise Râfizileri durdurmak, onlara karşı savaşmak ve onları ortadan kaldırmak için Ehl-i Sünnet inancını yeniden hâkim kılmaktır. Bu birkaç sebepten ötürü bu elzemdir: a) Râfiziler Müslümanlara karşı gizli bir savaş içindedirler. Onlar Ehl-i Sünnet'in yakın ve tehlikeli düşmandırlar. Aslında Amerikalılar önemli bir düşman olsa da Râfiziler ümmete karşı onlardan daha tehlikeli ve acımasızdırlar. b) Râfiziler Amerikalıları müttefik olarak görüp onları desteklediler, mücahitlere karşı durdular, cihadı ve mücahitliği yok etmek için ellerinden gelen her şeyi yaptılar. c) Râfizilere karşı yürüttüğümüz mücadele bu kutlu davada ümmetin yeniden dirilişine vesile olacaktır.⁸⁸

Zerkâvî'ye göre Müslümanların içindeki bu mürted gruplar, özellikle de Râfiziler, temizlenmeden Yahudi ve Hristiyan kâfirlere karşı Müslümanların zafer kazanması mümkün değildir. Tarih bize bunu kanıtlamıştır; tıpkı Râfizi Ubeyd'in yardımıyla Haçlıların eline düşen Kudüs'ü Nureddin Mahmud çok uğraşmasına rağmen Haçlılardan geri alamadı. Kudüs'ü ancak Râfizi Ubeyd ile savaşıp onun hâkimiyetini yaktıktan sonra Selahaddin Eyyübî geri alabildi. Zerkâvî buradan hareketle şöyle der: "Bu, tarihin bize vermiş olduğu önemli bir derstir. Bu derse duyarsız kalınamaz. Biz gerçek kâfirlerin yanında mürted olanlarla da savaşmazsak asıl kâfirlere karşı asla zafer kazanamayız. Hulefa-i Raşidin dönemindeki İslami zaferler; Arap yarımadası bu

⁸⁶ "The Râfidah From Ibn Saba' to the Dajjâl", 41.

⁸⁷ "The Râfidah From Ibn Saba' to the Dajjâl", 41.

⁸⁸ "The Râfidah From Ibn Saba' to the Dajjâl", 42.

mürted, inkârcı gruplardan temizlendikten sonra ancak mümkün olabilmiştir.”⁸⁹

Makaleye göre cihatçı gruplar arasındaki farkın temel belirleyeni, tarafların *tekfir* konusuna ilişkin yaklaşımlarıdır. Zerkâvî, Râfizilerin kanının dökülmesini helal kabul etmiş ve onların katli için geniş çapta operasyonlar yapmaktan kaçınmamıştır. Hemen her gün Irak’taki Râfizi yerleşkeleri bombalı araçlarla hedef alınmıştır. Buna karşın Zevâhiri Râfizilerin kanının dökülmesini haram kabul ettiği için, bu pagan mürtedlere karşı cihadı yeniden canlandırmaya yönelik her türlü girişimi kınamıştır.⁹⁰

Makalede yer alan ikinci başlık ise *Râfiziler Mürted Mi Yoksa Aslı Kâfir Mi?* başlığını taşır, bu sorunun bazı cahillerin kafasını karıştırdığı belirtilir. Çünkü bu cahillere göre Râfizileri mürted olarak görmek, gerçekte Müslüman olanların Râfizi sayılarak mürted görülmesini gerektirecektir. Yine onlara göre Râfizileri sapkın ve dinden çıkmış olarak tanımlayanın kendisi mürted olmuştur ve İslam’ı inkâr ettiğini ilan etmiştir. Makaleye göre onların bu anlayışı yalandan başka bir şey değildir. Bu düşünceyi desteklemek için önem atfedilen kişilerden alıntılar yapılır. Örneğin Talha b. Musarrif (ö.112/730)’e göre Râfizilerle evli olan kadınlar aslında evli sayılmazlar. Onların kestikleri hayvanın eti yenmez, çünkü onlar mürteddirler.⁹¹

Makaleye göre bir mezhep olarak Râfizilerin mürted olmaları hükmü daha önce farklı dönemlerde birçok âlim tarafından verilmiştir. Bu hüküm, İbn Temiyye ve diğer âlimlerin, kendilerinden çok önce şekillenen, Dürzileri, Nusayrileri ve İsmailileri de içine alan *Bâtınilere* verilmiş bir hükümdür. Bu hüküm Râfizi ya da Bâtınilerin Müslümanlığın şartlarını yerine getirip getirmemeleri ile ilgili değildir. Tıpkı riyakârlıkla Müslüman olduğunu iddia eden, daha sonra münafık olduğunu açıklayan ya da Yahudi olarak şahadet getirip şaka yaptığını söyleyen kişi gibi Râfizi olarak yetişen birey de aslında hiç Müslüman olmamasına rağmen bir mürted olarak değerlendirilir. Bu, âlimlerin yüzyıllardır bütün mürtedlere verdikleri hükümdür. Bu hüküm, Râfizilere asıl kâfirlere farklı davranılması gerektiğini belirten bir fark ortaya koyar. Buna göre; Mürted, tutuklandıktan sonra pişmanlığını dile getirirse bile öldürülebilir. Mürted, zimmi olmak için cizye ödeyemez. Mürtedle bir anlaşmaya varılamaz. Mürted erkekler köleleştirilemez. Mürted fidye karşılığı serbest kalamaz. Ona müsamaha gösterilmez. Müslüman olmaya zorlanabilir vs.⁹²

Râfizileri asıl kâfir (küfür ehli) olarak gören düşünceye göre ise Râfizi birisi pişmanlığını dile getirdikten sonra öldürülmemelidir. Onlar Râfizi olarak kalabilirler, cizye ödeyebilirler, zimmi olabilirler, onlarla anlaşma imzalanabilir, erkek olanlar köleleştirilebilir, fidye ödeyerek serbest kalabilirler ve Müslüman olmak için zorlanamazlar. Makalede ilginç bir yaklaşımla Râfizilerin esas olarak *Ehl-i Kitab* olarak isimlendirilmesi gerektiği teklif edilir. Bu düşüncede olanlara göre “Râfizilerin, Yahudilere ve Hristiyanlara göre *Ehl-i Kitab*’tan sayılmaları daha uygundur, çünkü Râfiziler, tahrif edildiğini düşünseler bile, bir kitaba sahiptirler. Makaleye göre Râfizileri asli kâfir sayanlar selef

⁸⁹ “The Râfidah From Ibn Saba’ to the Dajjâl”, 42.

⁹⁰ “The Râfidah From Ibn Saba’ to the Dajjâl”, 42.

⁹¹ “The Râfidah From Ibn Saba’ to the Dajjâl”, 43.

⁹² “The Râfidah From Ibn Saba’ to the Dajjâl”, 43.

kitaplarını araştırırlarsa, bu garip düşüncelerinin mesnetsiz olduğunu göreceklerdir. Sonuç itibarıyla Râfizilerin mürted oldukları gerçeği cihad kılıcıyla onların boyunlarının vurulmasını fazlasıyla gerektirmektedir.⁹³

Makalede yer alan üçüncü başlık *Râfizilerin Ehli-Sünnet'e Karşı İşledikleri Suçlar* şeklindedir. Burada Râfizilerin ashaba yaklaşım tarzı ele alınmaktadır. Makale Süfyan b. Uyeyne (ö.198/814)'den şöyle bir rivayetle başlar: "Resullullah'ın sahabelerinden birisine kin tutmak, geri kalan tüm Müslümanlara karşı kin tutmaktan daha az günah değildir." Makalede bu durum: "Vallahi Süfyan doğruyu söylemiştir. Peygamber (s.a.v) tarafından dünyada kendisini en çok seven iki insan Ebu Bekir es-Sıddık ve kızı Aişe'ye karşı birisi nasıl kin tutabilir? Böylece o kişi, Müslümanlar arasında nefret tohumu ekmiş olmaz mı?" ki aslında Râfiziler İslam'a karşı yürütülen hemen her komploda büyük rol oynamışlardır.⁹⁴ şeklinde değerlendirilir.

Râfiziler her kötülüğün kaynağı olarak görülür ve bu İbn Teymiyye'nin düşünceleriyle temellendirilir. Ona göre Râfiziler; Müslümanları Hristiyan ve Yahudilerden daha kötü gördükleri için, İslam'a karşı düşmanlığı herkesçe bilinen Yahudi, Hristiyan ve putperestler gibi din düşmanlarıyla birlik oldular. Onlar Allah'ın sevgili kulları olan velilerine kin tutmaktalar. Her akıllı birey kendi dönemi ve önceki dönemlerdeki fitne, kötülük ve bozgunculuğa karşı uyanık olmalıdır. O, bu kötülüklerin büyük çoğunluğunun kaynağının Râfiziler olduğunu görecektir.⁹⁵

Makalede bu alıntılardan hareketle Râfizilere karşı daha cesur olunması istenir, bu bağlamda Zerkâvî'nin görüşlerine yer verilir. Zerkâvî'ye göre tarihin tecrübelerini, geçmiş dönemlerin tanıklığını ve bugünün olay ve deneyimlerini gözden geçirerek şu ayetin manasını doğru bir şekilde anlamlandırabiliriz: "Onlar düşmandır, onlardan sakının. Allah onları helak etsin! Onlar nasıl da aldanmıştır?" Tarih boyunca bu sapkınlar (Râfiziler) Müslümanların ilerleyişini sekteye uğratmış, Müslümanları sırtından hançerlemiş, adeta ümmet düşmanlarının geçtiği bir köprü gibi hareket etmişlerdir.⁹⁶

Zerkâvî, İbn Teymiyye'nin Râfizilere yönelik düşüncelerine aynen katılır. İbn Teymiyye'ye göre Râfiziler Müslümanlara karşı küffara, Moğollara yardım ettiler. Râfiziler Cengiz Han'ın Müslüman beldeleri işgal etmesinin en önemli sebebidirler. Hülagu Han'ın Irak'ı işgali, Halep'i alıp Salihyye'yi yağmalamasına da onlar sebep olmuştur. Onlar, zorbalık ve hilekârlıkla birçok ihanete imza atmışlardır. Bu sebeptendir ki Müslümanların ordusunu Mısır'a dönüş yolunda yağmalamışlar, haramilik ve hırsızlıkla Müslümanların tüm ticaret güzergâhlarına büyük zarar vermişlerdir. Ayrıca Müslümanlara karşı Moğollar ve Frenklerle birlik olmuşlardır. En büyük kuyruk acıları da İslam'ın yeniden hâkim olmasıdır. Benzer şekilde, Müslümanlar Akkah ve çevresini fethettiğinde, Râfiziler Hristiyanları desteklemiş, Müslümanlar yerine onları tercih etmişlerdi. Râfizilerin kalplerinde Müslümanlara karşı hiçbir insanın kalbinde bulunmayacak kadar çok kin ve haset yer edinmiştir. Onlara göre en büyük ibadet Allah dostlarını (Evliyaullah)

⁹³ "The Râfidah From Ibn Saba' to the Dajjâl", 43.

⁹⁴ "The Râfidah From Ibn Saba' to the Dajjâl", 44.

⁹⁵ "The Râfidah From Ibn Saba' to the Dajjâl", 44.

⁹⁶ "The Râfidah From Ibn Saba' to the Dajjâl", 44.

lanetlemektir. Râfiziler Müslümanların birliğini bozmaya çalışan kişilerdir. En önemli prensipleri Hulefâ-i Râşidîn gibi İslam halifelerine ve âlimlere küfretmek, onları karalamaktır, çünkü onlara göre masum bir imamın varlığına inanmayan herkes Allah ve Resulü'ne de inanmıyor demektir. Râfiziler Moğolları ve yönetimlerini beğeniyorlardı, çünkü bu yönetimle elde ettikleri itibarı Müslüman bir devlet yönetimi altında elde edemeyeceklerini biliyorlardı. Müslümanlar Hristiyan ve müşriklerin topraklarını fethederse, bu onların boğazına bir düğüm gibi oturacaktır. Eğer müşrikler ve Hristiyanlar İslam beldelerini işgal ederse, bu Râfiziler için bayram olacaktır. Keza Yahudiler Irak'ta ya da başka bir yerde bir devlet kurarsa, Râfiziler onların en büyük destekçileri olacaktır, çünkü onlar hep küffarı, müşrikleri, Yahudileri ve Hristiyanları desteklemişler, her zaman Müslümanlara karşı savaşmışlardır. İbn Teymiyye'nin bu sözleri adeta günümüz Râfizilerini tanıtmaktır.⁹⁷

Makaleye göre Râfiziler; Osman, Ali ve Muaviye dönemindeki fitnelerin baş sorumlusudur. Hüseyin'in şehadetinin arka planında onlar vardır. Râfiziler, Fatımiler olarak da adlandırılan devlet aracılığıyla Abbasi Halifesine karşı savaşmışlar, Abbasi halifesi ve Müslüman hükümdarlara karşı hep Moğolları desteklemişlerdir. Şam ve Filistin'in işgalinde de Frenkleri ve Haçlıları desteklemişlerdir. Safevî Devleti aracılığıyla da Ehl-i Sünnet'e karşı savaş açmışlardır. Afganistan ve Irak'ın işgalinde Amerikalılara yardım etmişlerdir. Şam'da Nusayri rejimini desteklemiş, Yemen'de Râfizî milis devletini kurmuşlardır. Râfiziler Deccal'in bayrağı altında Yahudilerle birleşinceye kadar Müslümanlara karşı savaşmaya devam edecekler.⁹⁸

Makalede son başlık *Râfiziler ve Deccal* şeklindedir. Burada Deccal'in özelliklerine yer verilir, Peygamber (s.a.v)'in Deccal fitnesine karşı Müslümanları uyardığına atıf yapılır. Sünnette Deccal; kırmızı derili ve devasa bir yaratık olarak tanımlanır; saçları kıvrıkcık ve esmer olarak sunulur. Doğu'daki denizlerde bir adada zincire vurulmuş olarak tasvir edilir. Deccal'in Doğu'dan Medine'ye doğru geleceği, dünyada kırk gün kalacağı, üzerinde duracağı su kaynağı haricindeki tüm su kaynaklarını kurutacağı, hazineleri ortaya çıkaracağı ifade edilir.

Makaleye göre yukarıdaki özellikler Râfizilerin kitabında bahsedilen Mehdi'nin vasıflarıyla benzerlik göstermektedir. Mehdi esmer ve saçları kıvrıkcıktır. Büyük bir göbeği vardır. Derisi kırmızıdır. Beni İsrail erkeklerine benzer. Şu anda yeşil bir adada zincirlere vurulmuş şekilde korunmaktadır. Yerinden edilmiştir ve yalnızdır. Çağrısına Doğu'dan başlayacaktır. Yeryüzünde kendi durduğu su kaynağı hariç, tüm pınarları kurutacak, dünya hazineleri onun için ortaya çıkacak, yanındaki "Melekler"i Davud soyuna ait kılıçları taşıyacak, Hz. Musa ve Harun'a ait ahit sandığını çıkaracak ve onunla şehirleri fethedecek, Musa'nın asası ve Süleyman'ın yüzüğünü elde edecek, Musa'nın kitabelerine sahip olacaktır. Makalede Ehli-beyte ithaf edilen bu rivayetlerin tamamı uydurma olarak görülür, gerçekte bu rivayetlerin Deccal'i yani Yahudilerin Mesih'ini tanımladığı belirtilir. Bu anlatılanların tümü uydurma olmasına rağmen Râfiziler, kendi inanışlarının temelini oluşturduğu için, bu hurafelere sıkı sıkıya bağlıdır.⁹⁹

⁹⁷ "The Râfidah From Ibn Saba' to the Dajjâl", 44.

⁹⁸ "The Râfidah From Ibn Saba' to the Dajjâl", 44.

⁹⁹ "The Râfidah From Ibn Saba' to the Dajjâl", 45.

Makalenin *Sonuç* kısmında Râfizilik ile ilgili düşünceler tekrarlanır. Buna göre Râfizilik, sinsi bir Yahudi tarafından başlatılan, ölümlere ibadet etmekle gark olmuş mürted bir mezheptir. Onlar Hz. Peygamber'in ashabına ve eşlerine küfrederek dinin temellerinde (Kuran ve Sünnet) şüphe uyandıran, Peygamber'in şerefine dil uzatan, "Oniki" imamı Allah'a ve peygamberlere tercih eden bir gruptur. Onların takipçileri liderlerinin mürtedliklerini paylaşmaktadırlar. Bu noktada ümmi bir Râfizi ile âlim arasında hiçbir fark yoktur, çünkü Râfiziler sadece Ebu Bekir ve Ömer'i reddetmediler, aynı zamanda İslam'ı ve dinin esaslarını da yok saydılar. Tarih boyunca da İslam'a ve Müslümanlara karşı Hristiyanlarla, Yahudilerle ve putperestlerle işbirliği yapmaktan çekinmediler.¹⁰⁰

Cihad iddiasında olanlar Râfizileri kendilerince her ortamda savunuyor olsalar da, bir tek Râfizi yeryüzünde kalmayınca kadar Râfizilerin buldukları yerde öldürülmeleri gerekir, çünkü onlar mürteddiler. Râfiziler ve kurucusu İbn Sebe, Müslümanların halifelerinden nefret etmekte, "iyiliğe emretmek, kötülüğü yasaklamak" adı altında halk arasında fitne çıkarmak, tarihi hilafete karşı savaşmak *cihad iddiasında bulunanlar* ile Râfizilerin paylaştığı bir özelliktir. Bu nedenle şimdilerde cihad iddiasında olanların, gerçek mücahitler tarafından Râfizi ibadethaneleri, pazarları ve mahalleleri hedef alan saldırıları kınarken *İslam Devletine* karşı açtıkları savaş şaşırtıcı değildir.¹⁰¹

Makalede son söz olarak Râfizilerin Müslümanlara karşı Yahudileri destekleme ve amaçlarını gerçekleştirmek için Yahudi Deccal'i dört gözle bekledikleri ifade edilir. Müslümanlar, Kıyamet alameti olarak görülen ve cehennem ateşini arzulayanların yaydığı kargaşa ortamından uzak durmalı, bunun yerine - cihad yaparken- Râfizilerin, onları taklit edenlerin ve savunanların durumu üzerinde düşünmelidirler. Allah'tan kalplerini İslam üzere sabit kılmasını, Deccal'in kötülüğünden ve diğer tüm fitnelerden korumasını; kendisinden memnun olarak Allah'la karşılaşınca kadar kalplerini doğrulukla aydınlatmasını istemelidirler.

Sonuç ve Değerlendirme

İŞİD, Siyasi, dini ve askeri hedefleri olan radikal İslamcı bir örgüttür. Çok boyutlu ve karmaşık bir yapıya sahip olan İŞİD'i anlamak ve onunla mücadele etmek iddiasında olan her yapının, kurumun, düşüncenin en az onun kadar sofistike olması elzemdir. İŞİD siyasi idealleri yanı sıra dini idealleri olan ve bunu sadece kuru bir iddia olmanın ötesine taşıyan bir örgüttür. Hilafet merkezli *İslam Devleti* ile siyaset alanındaki iddiasını kanıtlayan İŞİD, *Dabiq* ile de, radikal grupların tarihinde nadir görülen bir özellik olarak, uzun soluklu, biçim ve içerik yönüyle, daha önemlisi hedefleri açısından oldukça dikkat çeken bir yayın kalitesine sahiptir. Bu açıdan *Dabiq* sadece İŞİD'in faaliyetlerini yansıtan bir dergi olarak görülemez, o aynı zamanda bir yandan kendisi için savaşan mücahitlerin dini, fikri altyapılarını oluştururken diğer yandan *İslam Devleti*'ni sancağı altında yaşayacak olanlara ideal insan, Müslüman tipolojisini ortaya koymuştur. *İslam Devleti* hilafet ile dışa dönük vizyonun inşa ederken,

¹⁰⁰ "The Râfidah From Ibn Saba' to the Dajjâl", 45.

¹⁰¹ "The Râfidah From Ibn Saba' to the Dajjâl", 45.

fikri ve ideolojik olarak var olmanın yolu edebi metinlerden geçmektedir. Bu bağlamda dergi, mevcut bütün İslami hareketlerden farkını ortaya koyacak bir yayın politikası yürütmüştür.

Dabiq, düşünce geleneğinde dini radikalizmi beslediği kabul edilen şahıs ve metinlerin gücünden, görüşlerinden sistemli olarak istifade etmiştir. Bu dergi aynı zamanda *İslam Devleti*'nin ilelebet var olacağına dair müntesiplerini ikna eden bir yayındır. Dinamik bir yayın anlayışına sahip olan dergi, kendi paradigması açısından sorunlu bulduğu, etki oranı yüksek çeşitli ana başlıkları kapak konusu olarak seçmiştir. Bu hususu, yayınlanan 15 sayıya bakarak görmek mümkündür. Ayrıca İŞİD'in kendi içinde geçirdiği değişim ve dönüşüm de dergiye yansımıştır. Birlikte cihat ettiklerini düşündükleri Zevâhiri gibi birçok isim sonradan tekfir edilir hale gelmiştir. Derginin yayın stratejisinden hareketle İŞİD'in kısa ve uzun vadeli perspektifi de yakalanabilir.

"From The Pages of History: The Safawiyyah" ana başlıklı, "Know Your Enemy: Who Were the Safawiyyah?" alt başlıklı ilk makalede Şiiliğin tarihine yolculuk yapılmakta, burada Şiilik Şah İsmail üzerinden okunmaktadır. Şiilik, *Rafizi* kavramıyla kodlanmakta ve Râfizilik bir din olarak görülmektedir. Bir başka deyişle Şiiliğin İran'daki tarihi Safevilerle başlatılmaktadır. Bu, özellikle ideolojik Şiiliğin temellendirilmesi açısından işlevsel olduğu için genel olarak tercih edilen bir yaklaşımdır. Ancak ifade edilmelidir ki, Şiiliğin İran'da varlık bulması bir sürecin sonucudur ve bu süreç de kurumsal olarak İlhanlılar döneminde başlamıştır. Olcaytu Sultan'ın 1309-1316 yılları arasında Şiiliği ilk defa devletin yaslandığı bir zemin olarak kullanması,¹⁰² akabinde İlhanlıların kalıntıları üzerinde varlık bulan Celâyirîler, Serbedârîler,¹⁰³ Muzafferîler gibi Şiiliği resmen himaye eden küçük devletler ve bu arada Şiileşen Sünî tarikatların varlığı dikkate alınmadan, adeta iki asırlık bir zaman dilimi atlanarak meselenin temellendirilmesi tam anlamıyla eksik bir okuma olacaktır.

Safevilerin önemine işaret edilen yerlerde çağdaş Şii yazarlardan alıntı yapılmıştır. Ancak tüm makalelerde genel bir ilke olarak atıf yapılan kitaplar hakkında detay verilmemiş, sadece kitabın ismi zikredilmiştir. Buna göre ilk makalede Abbas Kummî (ö.1940)'nin *el-Kûna ve'l-elkab*'na¹⁰⁴, Seyyid Hasan Sadr (ö.1935)'in *Tekmiletu emeli'l-âmil*'ine¹⁰⁵ atıf yapılmıştır. Burada klasiklerden sadece İbn Kesir (ö.774/1373)'in *el-Bidâye*'¹⁰⁶sine Safeviler dönemi Kerbela olayları ile ilgili bir konuda atıf yapılmıştır. Birinci makalenin içeriği İslam Tarihi ve Mezhepler tarihinde Şiilikle ilgili olarak literatürde ortaya konulan bilgilerin özeti şeklindedir, denebilir. Makalede Safeviler dönemi Şiiliğinin her yönüyle günümüz Şiiliğini şekillendirdiği vurgulanmıştır. Bu dönem Şiilik için "politik kült" kavramıyla kodlanmıştır. Dergideki her iki makalede de mesele İran özelinde tartışıldığında İran yerine *Pers* ifadesi özellikle kullanılmış, bununla Pers kültürünün Şiilik üzerinden

¹⁰² Detay için bk. Hanifi Şahin, *İlhanlılar Döneminde Şiilik* (İstanbul: Ötüken Yayınları, 2010), 164-194.

¹⁰³ Hakkında bk. Şahin Ahmetoğlu, "Serbedârî Hareketi ve Temel Görüşleri", *e-Makâlât Mezhep Araştırmaları* 7/1 (2014), 129-154.

¹⁰⁴ Abbas Kummî, *el-Kûna ve'l-elkab* (Beyrut: Müessesetü'l-Vefa, 1983).

¹⁰⁵ Seyyid Hasan Sadr, *Tekmiletu Emeli'l-âmil*, thk. Seyyid Ahmed el-Hüseyini, (Kum: y.y., 1406).

¹⁰⁶ Ebü'l-Fida İmadüddin İsmail b. Ömer İbn Kesir, *el-Bidâye ve'n-nihaye* (Beyrut: Mektebetü'l-Maârif, 1981).

İslam'a sokulduğu imlenmiştir. Şah İsmail ile devletleşen Şiiliğin o günden beri Ehl-i Sünnet'i merkez düşman; Yahudi ve Hıristiyanları ise dost olarak gördüğünü, bu durumun günümüzde de devam ettiği belirtilmiştir. Osmanlının en büyük suçunun yapılan anıtlarla Râfizilerin Arap topraklarına girmesine imkân tanınması olarak gösterilmiş, günümüzde Şiilere hac izni verilmesi de aynı kapsamda değerlendirilmiştir. Şiiliğin her dönem ve vasatta küllerinden yeniden doğmaya ve Sünnilere problem olmaya devam edeceği vurgulanmıştır.

"*The Rafidah from Ibn Saba' to The Dajjal*" başlıklı ikinci makalede Şiiliğin kökeni ve düşünce yapısını yansıtacak on bir alt başlıktan oluşmuştur. Makalede Şiilik ile Yahudilik arasında doğrudan bir ilişki kurulmuş, bu ilişkinin kurucusu olarak da İbn Sebe gösterilmiştir. İbn Sebe'nin ilk dönem İslam tarihi olayları ve Şiiliğin kurucusu olmasıyla ilgili rivayetler mutlak doğruymuşçasına değerlendirilmiş ve Şiiliğin kökeni bu kabuller üzerinden okunmuştur.

Râfizî, Şia ve İmamiyye kavramlarıyla ilgili kaynak göstermeksizin literatürdeki bilgiler aktarılmış, tüm Şiiler *Rafizi* kavramıyla karşılanmıştır. Tekfir edilmesi ve ortadan kaldırılması gereken grubun Râfiziler olduğunun altı çizilmiştir. Gerçekte Şiiliğin daha kolay kabul edilebilecek bir yapı olduğu, bunu da tarihte Zeydiyye'nin temsil ettiği, bugün artık onların da İran eliyle Râfizî yapıldığı vurgulanmıştır. Ayrım yapılmaksızın günümüzde tüm Şiilerin Râfizî olarak görülmesi istenmiştir. Râfizilerin gelenekten de istifadeyle tekfir edilmesi gereği üzerinde durulmuştur. Onların tekfir edilmelerini gerektirecek çok sayıda eylemleri olduğu belirtilmiştir. Mücahitler arasındaki Râfizî algısına değinilmiş, İŞİD gerçek cihad ehli, diğerleri ise sözde cihad iddiasında olan yapılar olarak sunulmuştur. Bu konuda Eymen Zevâhiri merkeze alınarak eleştirilmiştir. Aynı suçlamalar Taliban'ın Râfizilere yaklaşması nedeniyle onlara da yöneltilmiş; onlar gerçek mücahid değil, istismarcılar olarak sunulmuştur. Makalenin bu konudaki dayanağını Ebu Musab Zerkâvî'nin görüşleri oluşturmuştur. O, her hâlükârda mürted olarak kabul ettiği Şiileri ortadan kaldırılması gereken öncelikli hedef olarak görmüştür. Çünkü onlar dün, Hz. Peygamber'in göz bebeği ashabına ve eşlerine hakaret ederken, bugün bunlara ilaveten, şirke gark olmuş, Ehl-i Sünnet'i sırtından bıçaklayan ve küfrün Müslümanlara tahakkümü için yürüdüğü bir köprü vazifesi gördüğü ifade edilmiştir. Rafiziler ortadan kaldırılmadan Ehl-i Sünnet'in rahat ve huzurlu yaşamasının imkân dışı olduğu tespiti yapılmıştır. Deccal düşüncesinin Şiilik ve Yahudiliğin ortak paydası olduğu belirtilmiştir.

İkinci makalede de detay verilmeksizin kaynaklara, özellikle Sünnî blokta Hanbelî otoritelerin eserlerine atıf yapılmıştır. Bu bağlamda şu isim ve eserlere yer verilmiştir: el-Hallal (ö.311/923)'in, *es-Sünne'sine*; İbn Batta (ö. 387/997)'nin *el-İbane an şeriatil-firkati'n-naciye'si*; Lalekai (ö.418/1027)'nin *Şerhu Usuli i'tikadi ehli's-sünne'si*¹⁰⁷; İbn Teymiyye'nin *Minhacü's-sünneti'n-nebeviyye*, *Mecmû'l-Fetava* ve *es-Sârimü'l-meslûl alâ şâtimi'r-Resûl* adlı üç eserine defalarca atıf yapılmıştır. Hadis kaynakları Buhari, Müslim ve Ahmed b. Hanbel olarak seçilmiştir.

¹⁰⁷ Ebü'l-Kâsım Hibetullah b. el-Hasan b. Mansur et-Taberi Lalekai, *Şerhu Usuli i'tikadi ehli's-sünne ve'l-cemaa mine'l-kitâb ve's-sünne ve icmai's-sahabe ve't-tabîin min ba'zihim*, thk. Ahmed b. Sa'd b. Hamdân el-Gamidi (Riyad: Daru Taybe, t.s).

Şii-İmamî kaynaklardan ise Küleyni (ö.329/940)'nin *el-Kafisi*,¹⁰⁸ Nu'mani (ö.360/970)'nin *Kitabu'l-gaybe'si*¹⁰⁹, Şeyh Saduk (ö.381/991)'ün *Kemalü'd-din ve temamü'n-ni'me'si*; Şeyh Tusi (ö.460/1067)'nin *Kitabu'l-gaybe'si*¹¹⁰; Tabresi (ö.548/1153)'in *İ'lamu'l-Vera'sı*¹¹¹; Erbili (ö. 693/1293)'nin *Keşfü'l-gümme'si*¹¹²; Meclisi (ö.1110/1698)'nin *Biharü'l-envâr*'ı,¹¹³; Hairî'nin (ö.1937)'nin *İlzamü'n-nasib fi isbatil-hücceti'l-gaib*¹¹⁴ gibi eserlere atıf yapılmıştır.

Makalelerin çağdaş selefilikten beslendiği kaynaklar, Muhammed b. Abdilvehhab'ın *Risaletü'n- fi'r-red ale'r- rafıza'sı*¹¹⁵, *Ed-dürerü's-seniyye*¹¹⁶; Hamd b. el Hümeydi'nin "Aqwâl Ahlil-Islâm Fil-Hukm 'Alar-Râfidah"'sı;¹¹⁷ 2006-2013 yılları arasında IŞİD'e liderlik den Ebu Ömer el-Bağdadi'nin "Qul Innî 'Alâ Bayyinah Min Rabbi"¹¹⁸ başlığıyla toplanan hutbeleri; Ebû Musab ez-Zerkâvi'nin "Hel etake Hadisü'r-Rafızah",¹¹⁹ adıyla toplanan hutbelerine atıflar söz konusudur. Ayrıca Eymen Zevâhiri'nin "Mawqifunâ Min İrân"¹²⁰ adlı makalesine de eleştirmek üzere atıf yapılmıştır.

Sonuç olarak *Dabiq*'taki Şiilik ile ilgili yaklaşımların Sünnî kaynaklardan, özellikle Hanbelî literatüründen devşirildiği açıkça görülmektedir. Bu nedene IŞİD'in Şii algısının yeni bir şey olduğunu söylemek imkânsızdır. IŞİD Şii karşıtı paradigmasını inşa ederken gelenekten çokça istifade etmiştir, ancak farkını; söylemini inşa ederken kullandığı sisteme ve güçlü ifade tarzına borçludur. Şiilerin, geçmişten getirilen ashop karşıtlığına ilaveten, türbe ziyaretlerindeki aşırılıklarından hareketle mürted olarak görülmeleri, niçin hedef seçildiklerini açıklamaktadır. Özellikle Hanbelî cenahta yazılmış eserlerden hareketle Şiilere dair perspektif geliştirmek, zaten ön yargılı olarak bakılan bir dini grubu anlama noktasında metinlerin ideolojik olarak okunmasına yol açmıştır.

¹⁰⁸ Ebû Cafer Sikatü'l-İslâm Muhammed b. Yakub b. İshak el-Küleyni, *el-Usul mine'l-Kâfi*, thk. Ali Ekber el-Gaffari, (Tahrân: el-Mektebetü'l-İslamiyye, 1383).

¹⁰⁹ Muhammed b. İbrahim en-Nu'manî, *Kitabu'l-Gaybe*, thk. Ali Ekber el-Ğufari, (Tahrân: y.y., 1397).

¹¹⁰ Ebu Ca'fer Şeyhüttaife Muhammed b. Hasan b. Ali Tusi, *Kitabu'l-gaybe*, thk. Aga Büzürgi Tahrani, (Tahrân: y.y., 1385/1965).

¹¹¹ Ebû Ali Eminüddin Fazl b. Hasan b. Fazl Tabersi, *İ'lâmü'l-vera bi-a'lâmi'l-hüda*, thk. Ali Ekber Gaffari (Beyrut: Dârü'l-Ma'rife, 1979).

¹¹² İbn Ebi'l-Feth el-Erbili, *Keşfü'l-gümme* (Beyrut: y.y., 1985).

¹¹³ Meclisi, Muhammed Bakır, *Bihârü'l-Envâr* (Beyrut: y.y., 1404).

¹¹⁴ Abdülkerim b. Muhammed Ca'fer el-Yezdi Hairi, *İlzamü'n-nasib fi isbatil-hücceti'l-gaib* (Beyrut: Müessesetü'l-A'lemi li'l-Matbuat, 1984).

¹¹⁵ Muhammed b. Abdilvehhab b. Süleyman Temimi Necdi İbn Abdilvehhab, *Risaletü'n- fi'r-Red ale'r- Rafıza*, Nasır es-Sadi er-Reşidi Riyad. San'a: Daru'l-Asâr, 1427

¹¹⁶ *Ed-dürerü's-seniyye, fi'l-ecvibeti'n-Necdiyye*. thk. Abdurrahman b. Muhammed b. Kasım, 1996. Bu eser, İbn Vahhabın da içinde olduğu Necd bölgesinde yetişen selefi alimlerin fetvalarını içeren 16 cilt halinde bir komisyon tarafından derlenen ve çağdaş radikal İslami hareketlerin başvuru kaynaklarından biridir.

¹¹⁷ http://www.ilmway.com/site/maqdis/MS_12232.html

¹¹⁸ <https://archive.org/search.php?query=subject%3A%22%D8%AC%D9%85%D9%8A%D8%B9+%D8%AE%D8%B7%D8%A8+%D8%A3%D8%A8%D9%88+%D8%B9%D9%85%D8%B1+%D8%A7%D9%84%D8%A8%D8%BA%D8%AF%D8%A7%D8%AF%D9%89+%D8%A3%D8%B3%D9%88%D8%AF+%D8%A7%D9%84%D8%B1%D9%81%D8%B9%22>

¹¹⁹ <https://archive.org/details/ZUH03> Erişim, 20 Kasım 2019

¹²⁰ http://www.ilmway.com/site/maqdis/MS_24935.html Erişim, 20 Kasım 2019

Kaynakça

- Ahmetoğlu, Şahin. “Serbedari Hareketi ve Temel Görüşleri”. *e-Makâlât Mezhep Araştırmaları* 7/1 (2014): 129-154.
- el-Bağdadi, Ebu Ömer. “*Qul Innî ‘Alâ Bayyinah Min Rabbî*. Erişim, 18 Kasım 2019. <https://archive.org/search.php?query=subject%3A%22%D8%AC%D9%85%D9%8A%D8%B9+%D8%AE%D8%B7%D8%A8+%D8%A3%D8%A8%D9%88+%D8%B9%D9%85%D8%B1+%D8%A7%D9%84%D8%A8%D8%BA%D8%AF%D8%A7%D8%AF%D9%89+%D8%A3%D8%B3%D9%88%D8%AF+%D8%A7%D9%84%D8%B1%D9%81%D8%B9%22>
- el-Buhârî, Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmail. *el-Câmi‘u’s-şahîh*. nşr. Muhammed Züheyir b. Nasr. B.y.y.: Dâru Tavki’n-Necât, 1422/2001.
- el-Buhârî, Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmâil. *Halku ef‘ali’l-ibad ve’r-red ale’l-cehmiyye ve ashabi’t-ta’til*. thk. Fehd b. Süleyman el-Füheyd. Riyad; Dimaşk: Dâru Atlasi’l-Hadra, 2005.
- Büyükkara, “Suudi Arabistan'da Sahve şeyhlerinin tutuklanması ne anlama geliyor?” Erişim 29 Kasım 2019. <https://www.aa.com.tr/tr/analiz-haber/suudi-arabistanda-sahve-seyhlerinin-tutuklanmasi-ne-anlama-geliyor/911197>
- Büyükkara, Mehmet Ali. *Çağdaş İslami Akımlar*. İstanbul: Klasik, 2015.
- Erbili, İbn Ebi'l-Feth. *Keşfü'l-gümme*, Beyrut: y.y., 1985.
- Erdoğan Şemsettin & Deligöz Ergün, “Irak Şam İslam Devleti (İŞİD): Gücü ve Geleceği”. *Savunma Bilimleri Dergisi* 14/1 (2015): 16-25.
- Gambhir, Harleen K., “Dabiq: The Strategic Messaging of The Islamic State”, *Institute for the Study of War*. August 15, 2014. Erişim 25 Kasım 2019. <http://www.understandingwar.org/backgrounders/dabiq-strategic-messaging-islamic-state> <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-50267190>.
- Göksun Yenal & Salihi Emin. *Deaş'ın Medya Stratejisi (Rapor)*. Ankara: SETA Yayınları, 2018.
- Hairi, Abdülkerim b. Muhammed Ca'fer el-Yezdi. *İlzamü'n-nasib fi isbatil-hücceti'l-gaib*. Beyrut: Müessesetü'l-A'lemi li'l-Matbuat, 1984.
- Hallal, Ebû Bekr Ahmed b. Muhammed b. Harun el-Hanbeli. *es-Sünne*, thk. Atiyye Zehrani. Dârü'r-Raye: Riyad, 1989.
- Hümeidi, Hamd bin. “*Aqwâl Ahlil-Islâm Fil-Hukm ‘Alar-Râfidah*”, Erişim, 21 Kasım 2019 http://www.ilmway.com/site/maqdis/MS_12232.html

- İbn Abdilvehhab, Muhammed b. Abdilvehhab b. Süleyman Temimi Necdi. *Risaletü'n- fi'r-Red ale'r- Rafıza*, Nasır es-Sadi er-Reşidi Riyad. San'a: Daru'l-Âsâr, 1427.
- İbn Abdürabbih, Ebû Ömer Ahmed b. Muhammed. *el-İkdü'l-ferid*, Beyrut: Daru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1404.
- İbn Batta, Ebû Abdullah Ubeydullah b. Muhammed b. Muhammed Ukberi. *el-İbane an şeriatil-firkati'n-naciye ve mücanebetil-firaki'l-mezmume*. thk. Rızâ b. Na'sân Mu'ti. Riyad: Dârü'r-Raye, 1988.
- İbn Kesir, Ebû'l-Fida İmadüddin İsmail b. Ömer. *el-Bidâye ve'n-nihaye*. Beyrut: Mektebetü'l-Maârif, 1981.
- İbn Teymiyye, Ebû'l-Abbas Takıyyüddin Ahmed b. Abdülhalim. *es-Sârimü'l-meslül alâ şâtimi'r-Resül*. thk. Muhammed Muhyiddin Abdülhamid. Dârü'l-Kütübi'l-İlmiyye: Beyrut, 1978.
- İbn Teymiyye, Ebû'l-Abbas Takıyyüddin Ahmed b. Abdülhalim. *Minhacü's-sünneti'n-nebeviyye*. thk. Muhammed Reşad Salim. Riyad: Câmîatü'l-İmam Muhammed b. Suud el-İslâmiyye, 1986.
- “Know Your Enemy: Who Were the Safawiyah?”. *Dabiq* 13 (1437): 10-14.
- Kummi, Abbas. *el-Küna ve'l-elkab*. Beyrut: Müessesetü'l-Vefa, 1983.
- Meclisî, Muhammed Bakır. *Biharü'l-Envâr*. Beyrut: y.y., 1404.
- Müslim, Ebû'l-Hüseyn Müslim b. el-Haccâc. *el-Câmi'u's-şâhih*, nşr. Muhammed Fuâd Abdülbâki. Kahire: y.y., 1374-75/1955-56.
- Nu'mani, Muhammed b. İbrahim. *Kitabu'l-gaybe*. thk. Aliekber el-Ğufari. Tahran: y.y., 1397.
- Sadr, Seyyid Hasan. *Tekmiletu Emeli'l-âmil*. thk. es-Seyyid Ahmed el-Hüseyni, Kum: y.y., 1406.
- Sem'ani, Ebû Sa'd Abdülkerim b. Muhammed b. Mansur. *el-Ensâb*, thk. Abdullah Ömer el-Bârûdi. Dârü'l-Cinan: Beyrut, 1988.
- Şahin, Hanifi, *İlhanlılar Döneminde Şiilik*. İstanbul: Ötüken Yayınları, 2010.
- Şeyh Tusi, Ebu Ca'fer Şeyhüttaife Muhammed b. Hasan b. Ali, 460/1067, *Kitabu'l-Gaybe*, thk. Aga Büzürği Tahrani. Tahran 1385/1965.
- Taberî, Ebû Cafer İbn Cerir Muhammed b. Cerir b. Yezid. *Tarihü't-taberi: tarihü'r-rusül ve'l-mülük*. Beyrut: Dâru't-Türâs, 1387.
- Tabersi, Ebû Ali Eminüddin Fazl b. Hasan b. Fazl. *İ'lâmü'l-vera bi-a'lâmi'l-hüda*, thk. Ali Ekber Gaffari, Beyrut, Dârü'l-Ma'rife, 1979.
- Teber, Ömer Faruk. “Haydariyye Taifesine Yönelik Eleştiriler: “Risâle fi Hakki't- Tâifeti'l- Haydariyye” Ekseninde”, *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 7/1 (2007): 157-177.
- Teber, Ömer Faruk. Mezhebî Ayrışmanın Politik Sonuçları: Safevî Tarikatının Siyasallaşması, *İlahiyat Akademi: Altı Aylık Uluslararası Akademik Araştırma Dergisi* 4/5 (2017): 193-200.

- Teber, Ömer Faruk. "Osmanlı Belgelerinde Alevilik İçin Kullanılan Dini-Siyasi Tanımlamalar", *Dinî Araştırmalar*, 10/28 (2007): 19-38.
- "The Rafidah from Ibn Saba' to The Dajjal". *Dabiq* 13 (1437): 32-45.
- Türkoğlu, Emir. "Küresel Bir Terör Örgütü Olarak İŞİD'in Dijital Dergi Kullanımı: Konstantiniyye Üzerine Bir İnceleme". *Erciyes İletişim Dergisi* 5/1 (2017): 161-180.
- Üzer, Oğuz. *Almanya'da Radikal Dini Gruplar*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- Yılmaz, Sabri. "Bir Akıl Tutulması Modeli: Ehl-i Hadis'ten Daiş'e Selefilik", *International Multidisciplinary Conference Imuco*, 21-22 (April, 2016): 44-45.
- Yönem, Ahmet, "Şii-Sünni İlişkileri Bağlamında Günümüz Selefiliği", *e-Makâlât Mezhep Araştırmaları*, 6/2 (2013): 198-212.
- Zerkâvî, Ebû Musab. "Hel etake Hadisü'r-Rafızah", hütbe serisi. Erişim 20 Kasım 2019. <https://archive.org/details/ZUH03>
- Zevâhirî, Eymen. "Mawqifunâ Min İrân", Erişim, 20 Kasım 2019. http://www.ilmway.com/site/maqdis/MS_24935.html
- <http://articles.latimes.com/2010/nov/26/nation/la-na-terror-magazine-20101126>, Erişim 12.11.2019
- <https://www.ntv.com.tr/turkiye/dabik-koyu-daesten-alindi,hz-w0QkcZUu2bFuVRSAdbg>. Erişim 22 Kasım 2019.